

UPOKOJENEC

Glasilo izdaja: DU Lovrenc na Pohorju

Letnik: 10

Številka: 1

Lovrenc, december 2002

V desetletnem obdobju je v vseh letnikih glasila "Upokojenec" bilo napisanega mnogo lepega, duhovitega in pristrčnega. Pa tudi žalostnega.

Marsikaterim bralcem glasila se je prijetno storilo pri srcu, ko so znova in znova spoznavali in ugotavljali, kako potrebno je tako glasilo v društvu. Člane informira in tudi marsikateri neupokojenec rad vzame tako glasilo v roke. Tudi mlada generacija ga rada prebira, pa tudi rada napiše kak prispevek za naše glasilo.

Za glasilo v barvni tehniki smo se v uredniškem odboru odločili zato, ker praznujemo 10. obletnico oziroma 10-letni jubilej. Morda bo pa le kakšen izvod glasila ostal v posamezni družini še za generacijo, ki prihaja, ko nas ne bo več.

Pred 10. leti smo v uredniškem odboru pri glasilu Upokojenec pričeli z zelo malim številom dopisnikov in sponzorjev. Število njih in drugih se je iz leta v leto večalo. In dandanes imamo primerno število dopisnikov, sponzorjev in tudi kakšnega donatorja. Glasilo zadnja leta izhaja v nakladi 500 izvodov. Uredniški odbor je pa pričel z delom leta 1992 in od takrat glasilo tudi izhaja.

V desetih letih smo v vodstvu društva naredili veliko dobrega za naše članice in člane. V mesecu marcu smo jim vsako leto izpolnjevali obrazce za dohodnino, vsako drugo leto pa še obrazce za varstveni dodatek. Po letu 2001 pa tudi obrazce za državno pokojnino. V mesecu marcu je tudi vsako leto veliko dela s članarino.

Pri vodstvu društva smo poskrbeli tudi za zabavo. V časovnem obdobju desetih let smo pri društvu ustanovili lastni ansambel, ki je pet let uspešno igral ob različnih priložnostih za člane društva in druge. Strokovni vodja ansambla je bil g. Ivan Bedenik, organizacijski vodja pa g. Jože Javornik. Slika pet članskega ansambla je bila objavljena v letniku glasila št. 3 – na tretji strani.

Še mnogo aktivnosti po enotah in komisijah v društvu bi lahko našteval in opisoval, pa bi mi zmanjkalo pičlo odmerjenega prostora, zato se bom vrnil k uredniškemu odboru, ki praznuje letos 10-letni jubilej.

Pred desetimi leti je bil uredniški odbor ustanovljen in vsako leto v mesecu decembru je izdal po en letnik glasila. Mnogokrat smo se v desetih letih v okviru uredniškega odbora sestali, se posvetovali in dogovarjali ter razglabljali, kako in o čem bomo pisali. Takrat je bila med nami tudi učiteljica Matilda Vresnik, ki pa se je žal odselila iz Lovrenca. Veliko dobrih predlogov je bilo uresničenih, saj je mnogo sestavkov naših dopisnikov ostalo bralcem v lepem spominu: če jih vsaj nekaj naštejemo, so to: Bog Te živi domovina naša, Puščava, Med zdravjem in boleznijo, Kruh naš vsakdanji, Vrednote našega življenja, Človek človeku prijatelj.

Naše glasilo pa niso prebirali samo upokojenci v Lovrencu, ampak so se ga razveselili tudi v Mariboru, v Murski Soboti, v Ribnici na Pohorju, Rušah, Selnici ob Dravi in še kje.

V naših nadrejenih organih (Območna zveza DU Maribor in ZDUS) so nam polaskali, da je malo tako malih društev, ki bi imeli svoje glasilo.

Veseli nas, da tudi gospod župan in občinska uprava naše občine radi objavljajo v našem glasilu in da tudi z našo pomočjo seznanjajo občane s svojim delom in uspehi.

Gospodu županu Franciju Ladineku in vsej njegovi ekipi na občini v Lovrencu na Pohorju želimo v bodoče še veliko uspehov pri njihovem nadaljnjem delu.

Našemu glasilu "UPOKOJENEC" želimo, da bi bil še dolgo med nami.

Urednik glasila
Jožef Javornik

NOVOLETNA ŽELJA

Danes sonce bolj prijazno sije,
ptiček nam najlepšo pesem žvrgoli,
v naših srcih topla želja vzklije,
vsem članom naše društvo
SREČO, MIR IN ZDRAVJE ZAŽELI!

Naj novo leto vam izpolni srčne želje,
vsem odžene žalost in skrbi
in prinese le veselje,
nič naj vaše sreče ne skali!

Lojzka Šumer
tajnica društva

Tema mojega prispevka je predvsem socialna problematika v občini. Želim opozoriti tudi na to, da smo za svoje odločitve odgovorni predvsem sami in temu primerno se moramo odgovorno obnašati. Škodljiv način življenja vsakega posameznika bo imel nujno posledice na njegovo socialno in zdravstveno stanje, saj država ni pripravljena plačevati posledic zaradi naših slabih razvad, te posledice bomo drago plačevali sami.

V skrbi, da bi pomagali socialno šibkim, si lokalna skupnost prizadeva na razne načine:

Sofinancira storitve **Centra za socialno delo in Zavoda za zaposlovanje**, ki jih imajo občanke in občani zagotovljene v Rušah.

Sofinancira tudi dejavnost **humanitarnih organizacij**, ki delujejo v Lovrencu na Pohorju (Krajevni odbor Rdečega križa in Karitasa).

Občina Lovrenc na Pohorju sofinancira dejavnost **Svetovalnega centra za mladostnike in starše v Mariboru, Zvezo prijateljev mladine Slovenije, Počitniški center VIRC Punat, Center interesnih dejavnosti CEZAM Ruše** (pri projektu – analiza stanja na področju drog v občinah Ruše in Lovrenc na Pohorju), prizadevali pa si bomo ustanoviti lokalno akcijsko skupino (LAS), kot preventivni način dela na področju vseh vrst odvisnosti pri mladostnikih.

V javna dela vključuje občina v različnih programih preko dvajset brezposelnih občank in občanov na leto. Na ta način znižujemo visoko stopnjo brezposelnosti, ki dosega 19 % in za 59 % presega državno povprečje.

Aktivirana je večina spodaj naštetih programov, za nekatere pa še čakamo na potrditev Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve:

- informativna pisarna Turističnega društva (2 izvajalki),
- pomoč ostarelim na domu (1 izvajalka),
- urejanje okolja (8 izvajalcev),
- pomoč v občinski upravi (2 izvajalki),
- informator v osnovni šoli (1 izvajalec),
- urejanje okolice šole (1 izvajalec),
- nadzor in urejanje športnih površin (1 izvajalec),
- učna pomoč v osnovni šoli (3 izvajalke),
- urejanje knjižničnega gradiva (1 izvajalec),
- sodelovanje pri pripravi regionalnih programov (nezasedeno),
- psihosocialna pomoč družinam (nezasedeno),
- informiranje občanov (še ni aktiviran),
- animacija za dopolnilne dejavnosti na kmetijah (še ni aktiviran),
- pomoč pri delu Lovske družine Puščava (še ni aktiviran).

Osnovno zdravstveno varstvo v Splošni zdravstveni in zobozdravstveni ambulanti v Lovrencu na Pohorju zagotavlja Dom Adolfa Drolca v Mariboru, katerega soustanoviteljica je med ostalimi občinami v Podravju tudi Občina Lovrenc na Pohorju. V občini je zagotovljena tudi stalna patronažna služba. Problemi, s katerimi se soočamo so: neurejen pravni status zavoda, ukinitve dežurne službe, namestitev splošne ambulante v nadstropju in glede na število prebivalcev, preobremenjena zobozdravstvena ambulanta.

Zavodsko varstvo je za naše občane zagotovljeno v obstoječih domovih po Sloveniji (Maribor, Lendava, Poljčane, Hrastovec, Lukavci, Dornava, Črna na Koroškem, Nova gorica). Mesto bivanja je odvisno od zdravstvenega stanja varovancev in prostih kapacitet v domovih. Ker imamo evidenco le o starostnikih s posebnimi potrebami v specialnih zavodih in tistih za katere sofinanciramo oskrbnino, ocenjujemo, da je v domovih nameščenih okoli 20 starostnikov iz naše občine. Na področju Upravne enote Ruše ni nobenega doma starostnikov, zato si zelo prizadevamo zagotoviti okoli sto postelj za te namene v Lovrencu na Pohorju in tako varovancem zagotoviti prijetnejše domače okolje, svojem pa olajšati stalne kontakte z bližnjimi.

Ker vsi ostareli ne potrebujejo stalnega varstva, je občina za tiste, ki pomoč potrebujejo le občasno, uvedla **pomoč na domu**. Trenutno je v oskrbi 13 starostnikov, ki jih oskrbujemo s pomočjo ene negovalke, zaposlene v programu javnih del in ene negovalke, ki je zapo-

slena preko Centra za socialno pomoč v Rušah. Zaposlitve bomo v bodoče širili na osnovi povečanja potreb.

Občina ima med svojimi osnovnimi nalogami tudi zagotavljanje **primernih socialnih stanovanj**. Slednja smo zagotavljali predvsem v obnovljenih trških hišah, ki imajo praviloma nižji standard, saj uporabniki stanovanj ne zmorejo plačila visokih najemnin. Sprememba Zakona o socialnem varstvu je prinesla tudi novo obvezo občinam, da tistim najemnikom v socialnih in nepridobitnih stanovanjih, ki ne zmorejo plačevati najemnine, to tudi subvencionira. Trenutno občina razpolaga z 42 nepridobitnimi stanovanjskimi enotami, v katerih so nameščene tudi štiri družine iz liste socialnih upravičencev. V bodoče imamo v občini predvideno obnovo stare trške hiše v Sp. Trgu 1, ki jo bomo namenili za potrebe socialnih stanovanj primerno nizkega standarda, pritličje objekta pa bomo namenili za potrebe poslovnih prostorov.

Težko socialno stanje v posameznih družinah se odraža tudi **pri otrocih, ki so vključeni v izobraževalni proces**. Zato občina v skladu z zakonodajo in proračunskimi finančnimi možnostmi pomaga otrokom iz teh družin s tem, da sofinancira posamezne dejavnosti na šoli, kot so: šolska prehrana, prevozi otrok, nabava učbenikov, letovanja in izredne socialne pomoči za otroke iz socialno šibkih družin in na ta način zmanjšuje razlike med sovrstniki. Odgovorno vlogo opravljajo pri tem strokovne svetovalne službe na šoli.

Sofinanciranje varstva otrok zagotavlja občina kot ustanoviteljica vzgojno-varstvene ustanove. Čeprav imamo trenutno najnižjo določeno ekonomsko ceno vrtca v Sloveniji, pa to ni rešitev, saj pomeni, da si zatiskamo oči pred dejanskimi stroški. Prava pot je zagotovo postavitev realne ekonomske cene, v občinskem svetu pa se moramo dogovoriti, do katere stopnje lahko občina pomaga sofinancirati staršem storitev varstva otrok. Posebno pereč problem je tudi finančna nedisciplina, ko nekateri starši redno vodijo otroke v vrtec, storitev pa ne plačujejo. Poskus, da bi otroke izključili iz ustanove zagotovo ni prava pot, saj niso sami krivi, da imajo neodgovorne starše.

Analiza stroškov vseh vrst socialnih pomoči v naši občini kaže, da za te namene načrtujemo kar 15.619 tolarjev na prebivalca, kar je za 75 % več, kot znaša povprečje v nemestnih občinah v Sloveniji (3.901 tolarjev na prebivalca). Primerjava kriterijev: število prejemnikov socialnih pomoči, število oprostitev plačila vrtca, število otrok z regresirano prehrano, število otrok, ki imajo sofinancirano letovanje, število brezposelnih oseb, ki jim financiramo zdravstveno zavarovanje ali najem nepridobitnih in socialnih stanovanj, število upravičencev do oprostitve plačila priključnine za kanalizacijo, **kažejo na to, da povprečno 13 % družin v naši občini živi na robu revščine, kar bistveno sicer ne odstopa od povprečja v Sloveniji, kjer znaša ta ocena ca. 15 %, je pa za to populacijo občanov tako stanje krajino težavno in ponižujoče, še posebej, v kolikor za nastalo situacijo niso krivi sami.**

Razloge za tako stanje je potrebno iskati v dejstvu, da spada naša občina skupaj z ostalimi 35 občinami statistične regije Podravje v območje s posebnimi razvojnimi problemi. Kar 86 % vseh podravske občin je ekonomsko šibkih, visoko stopnjo brezposelnosti ima 75 % tega območja in visok delež kmečkega prebivalstva ima 61 % občin Podravja.

Kako iz tega stanja?

Odgovor se skriva v znižanju brezposelnosti na način, da zagotavljamo pogoje za razvoj gospodarskih in negospodarskih dejavnosti v občini in se čim bolj regijsko povezujemo!

V "Smernicah dolgoročnega razvoja Občine Lovrenc na Pohorju" imamo na področju razvoja zastavljene mnoge usmeritve v povezavi z razvojem industrije, obrti in podjetništva, kmetijstva in turizma. Mnogo tega, kar smo leta 1999 zapisali in na občinskem svetu sprejeli, je že postorjeno, mnoge naloge pa nas še čakajo. Pomembno je, da zaupamo sami sebi in skušamo pridobiti čim več tuje pomoči.

Spoštovani!

Za nami so lokalne volitve in ponovno sem Vaš župan, ker ste se Vi tako odločili. Izredno visoka podpora na volitvah je zame obveza, da bom delal za razvoj občine še naprej tako zagnano, kot sem to počel do sedaj. Za podporo se iskreno zahvaljujem in Vas prosim zanjo tudi v bodoče.

Bližajo se božični in novoletni prazniki. Spet smo eno leto starejši, toda bolj izkušeni in pripravljeni na izzive, ki nas čakajo v prihodnjem letu 2003. Vsak je poklican, da opravi svoj posel, ki mu ga je namenilo življenje, pa naj si bo v službi ali doma. Če bomo to opravili dobro, bo imela od tega korist vsa skupnost.

Želim Vam blagoslovljene božične praznike, zdravo in veselo novo leto, z željo, da v teh prazničnih dneh ne ostanete razočarani in sami.

Lovrenc na Pohorju, november, 2002

Franc LADINEK, župan

10 LET "UPOKOJENCA"

Naš list "UPOKOJENEC",
ki ob začetku leta izhaja,
letos prav posebno
obletnico obhaja.

Deset let ostal nam je zvest
in priljubljen med nami,
kar dviga našo zavest,
saj radi ga berejo člani.

Da lepo obletnico lahko slavi
in da naklada ni mala,
gre našim spozorjem
prisrčna, topla zahvala.

Lojzka Šumer, tajnica društva

DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV

Za nami so volitve na lokalni ravni. V naši občini je zadostoval en krog, marsikje pa se bosta morala najboljše uvrščena kandidata za župana pomeriti še enkrat. Prav tako je drugi krog volitev potreben tudi za izvolitev predsednika ali predsednico države.

V naši občini so volitve potekale mirno, brez pomembnejših kršitev zakonskih določil in rečemo lahko, da je bil zagotovljen visok nivo demokratičnosti.

Izvoljenemu županu g. Francu Ladineku čestitamo in želimo še naprej uspešno delo v dobro občanov in nadaljnjega razvoja naše lokalne skupnosti.

V preteklem letu je bila izražena in v našem glasilu "Upokojenec" tudi zapisana želja, da bi v občinskem svetu imela naša stranka tri predstavnike – svetnike. Žal se nam želje niso uresničile. Po dokončnih volilnih rezultatih je bil iz naše liste izvoljen le en kandidat, in sicer g. Dušan Fornezzi. Z analizo bomo skušali opredeliti vzroke za zmanjšano podporo volivcev naši stranki in napako popraviti v pripravi za naslednje volitve. Ocenimo lahko, da v pripravi na volitve nismo stali povsem prekrizanih rok – zagotovili smo zastopnost naših predstavnikov v volilni komisiji, volilnih odborih, na volivce pa se obrnili tudi z osebnimi stiki ter pisnim vabilom, da nas podprejo na volitvah.

Morda je zanimiv pogled preko naših občinskih meja v občine, ki so prej tvorile skupno občino Ruše – v Selnico ob Dravi in v Ruše. Tudi v teh sosednjih občinah ima stranka DeSUS le po enega svetnika v občinskem svetu, čeprav so sveti številčnejši kot v naši občini.

Na volitvah za predsednika države je nastopal tudi kandidat naše stranke – dr. Anton Bebler. Kljub, po oceni mnogih zelo dobrim javnim nastopom in programu, mu ni uspelo priti v drugi krog volitev,

kar je bil cilj naše stranke DeSUS. V drugem krogu bomo tako izbirali med dosedanjim predsednikom vlade dr. Janezom Drnovškom in Barbaro Brezigar. Želimo, da bi bil izvoljen izkušen kandidat, sposoben povezovati različne poglede nas državljanov in najboljše predstavljati državo in državljane pri vključevanju v evropske povezave – Evropsko unijo in NATO.

Činžat, 18. november 2002

Edvard GORIČAN

POKOJNINE-SOCIALNA VARNOST DANES IN V PRIHODNJE

V Ustavi RS, v 2. členu piše, da je Slovenija pravna in socialna država. Kaj pa pomeni socialna pravica ter državna skrb za socialo, govori Ustava v svojem 50. členu, ki pravi:

"Pravica do socialne varnosti:

- državljani imajo pod pogoji, določenimi z zakonom, pravico do socialne varnosti,
- država ureja obvezno zdravstveno, pokojninsko, invalidsko in drugo socialno zavarovanje ter skrbi za njihovo delovanje".

Iz tega določila izhaja, da mora država s tem, ko ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, skrbeti tudi za njihovo delovanje. Socialna varnost je torej zagotovljena že s tem določilom.

Poslanska skupina DeSUS je kljub temu določilu vložila predlog za dopolnitev citiranega 50. člena. Dopolnitev člena bi se po novem glasila:

"Državljeni imajo pod pogoji, določenimi z zakonom, pravico do socialne varnosti in pokojnine".

Na javni predstavitvi v Državnem zboru dne 14. 10. 2002 je imel nasprotno mnenje o tej ustavni spremembi-dopolnitvi samo en pravnik, tj. g. Janez Pogorelec iz pravne službe Vlade RS, ki je povedal, da predlagana dopolnitev ni potrebna, saj že sam 50. člen upokojencem zagotavlja socialno varnost. Vsi ostali, ki so se priglasili k besedi, pa so zagovarjali in ustrezno utemeljevali ne le koristnost, ampak tudi potrebnost dopolnitve predmetnega člena.

Ne glede na to formalnost pa je skozi pokojninski zakon (PIZ) zagotovljena določena mera socialne varnosti in to s tem, da je zagotovljena najnižja pokojnina za polno delovno dobo (ta je trenutno okrog 69.000 tolarjev). Ob tem PIZ določenim prejemnikom pokojnin zagotavlja, v kolikor nimajo polne pokojninske dobe in drugih prejemkov, tudi varstveni dodatek.

Poslanska skupina DeSUS je Vladi RS predlagala tudi dopolnitev 150. člena, tj., da naj bi se pokojnine uskladile v mesecu marcu, v kolikor v mesecu februarju ne bi bili izpolnjeni pogoji za uskladitev pokojnin (če povprečje plač ne bi preseglo v primerljivih obdobjih povprečja pokojnin). Drugače bi bilo obdobje usklajevanja pokojnin predolgo, saj bi bila zadnja uskladitev februarja tekočega leta, naslednja pa šele septembra prihodnjega leta. Na ta način pokojnine ne bi bile usklajevane kar 18 mesecev. Ta predlog spremembe tega člena je Vlada že poslala v DZ in prepričan sem, da bomo to spremembo na naši oktobrski seji Državnega zbora tudi sprejeli in zagotovili, če ne bo uskladitve v februarju, da bo le-ta v marcu.

Iz vsega povedanega jasno izhaja, da niti sedaj niti v bodoče ne bo ogrožena socialna varnost upokojencev, prejemnikov pokojnin. Vsekakor pa je ne le koristno, ampak nujno, da imajo upokojenci preko svoje politične stranke v Parlamentu svoje predstavnike, ki bodo ne le skrbeli, ampak tudi zagotavljali, da spremembe pokojninske zakonodaje ne bi zmanjševale upokojenskih pravic.

Res je tudi, da se upokojenci povsod po svetu čutijo ogrožene, saj se v vseh državah lotevajo pokojninskih reform, zato se upokojenci organizirajo ne le v institucije civilne družbe, kot so društva upokojencev, ampak tudi v politične stranke. Po nam znanih podatkih so v Evropi v kar 15 državah že organizirane politične stranke upokojencev, tako DeSUS v Sloveniji ni nobena izjema, kar nepoznavalci mnogokrat trdijo.

Vsem želim veselo praznovanje ob koncu leta, predvsem pa veliko zdravja, sreče in zadovoljstva v letu 2003.

Vaš poslanec Ivan Kebrič, s. r.

VKLJUČEVANJE SLOVENIJE V EVROPSKO UNIJO

Članstvo v Evropski uniji (ki ima danes petnajst članic in približno 370 milijonov prebivalcev) je prednostni cilj Slovenije in njena dolgoročna usmeritev. Slovenija je politično, gospodarsko in kulturno umeščena v evropski prostor, ki kljub nacionalnim razlikam temelji na skupni kulturni in zgodovinski dediščini.

Proces evropskega povezovanja, ki se razvija že od konca druge svetovne vojne, dobiva nove razsežnosti, ki vodijo v uresničitev zgodovinske ideje o združenji Evropi. Območje Evropske unije postaja prostor svobode, pravičnosti in varnosti, saj temelji na vrednotah demokracije, spoštovanja človekovih pravic in vladavine prava. Različne kulture, jeziki, religije in politike ter zgodovinske izkušnje držav članic so postale prednosti in tako gonilna sila združevanja. Poleg tega pa je znotraj Evropske unije uveljavljeno načelo prostega pretoka blaga, storitev, kapitala in prostega gibanja oseb. S tem je vzpostavljen notranji trg brez meja, leta 2002 pa je dvanajst držav članic uvedlo tudi skupno valuto "evro". Z gospodarskim povezovanjem se države članice Evropske unije uspešno odzivajo na globalizacijo in svojim državljanom omogočajo visoko raven blaginje in socialne varnosti.

S širitvijo Evropske unije bo evropski prostor postal stabilnejši, varnejši in bogatejši, predvsem pa se bo lahko v sedanjem času globalizacije kot združen partner bolje uveljavil v mednarodnem prostoru.

Z vključevanjem v evropsko povezovanje Slovenija odgovarja na izzive, s katerimi se srečujejo samostojne države v globaliziranem svetu. Z vključevanjem v Evropsko unijo ujavamo dosežke sodobne evropske gospodarske in institucionalne kulture, ki je državam članicam Evropske unije omogočila dosedanje najvišje stopnje materialne in duhovne blaginje. Slovenija usklajuje svojo zakonodajo z zakonodajo Evropske unije, da bi ustvarila razmere za demokratično družbo in socialno tržno gospodarstvo.

Še pred začetkom pogajanj za polnopravno članstvo je Evropska komisija objavila dokument "Partnerstvo za pristop" za vse države kandidatke, ki je za Slovenijo določil prednostne naloge in na njihovo uresničevanje vezane pomoči, ki smo jih v procesu približevanja dobili iz programa Phare. Za članstvo v EU je Slovenija zaprosila junija 1996.

Evropski svet je decembra 1997 v Luksemburgu sprejel priporočilo Evropske komisije, naj se uradno začnejo pogajanja s šestimi državami – Češko, Estonijo, Madžarsko, Poljsko, Slovenijo in Ciprom. Dogovorjena so bila načela in strategija pogajalskega procesa.

31. marec 1998 je s prvo Pristopno konferenco na ravni glavnih pogajalcev (zunanjih ministrov) pomenil uraden začetek pogajanj. Skupna zakonodaja EU (*acquis communautaire*), ki jo morajo po pričakovanju EU sprejeti nove članice, je vsebinsko razdeljena na 31 področij. Slovenija je do danes sklenila pogajanja na 28. področjih, do konca letošnjega leta pričakujemo, da se bodo pogajanja zaključila tudi na področju kmetijstva, regionalne politike in strukturnih skladov ter na področju financiranja in proračuna.

V pogajanjih se obe strani dogovorita o načinu prevzemanja "*acquis communautaire*" celote zakonov in pravil, političnih usmeritev, praks in obveznosti, ki so jih države članice EU sprejele na temelju ustanovitvenih pogodb, predvsem Rimske, Maastrichtske in Amsterdamske.

Za lažjo prilagoditev lahko država zahteva predhodna obdobja, ki morajo biti časovno in ciljno natančno opredeljena, v posebnih primerih so možne tudi izjeme od pravnega reda Evropske skupnosti.

Pogajalska izhodišča vsake države kandidatke morajo biti sprejeta soglasno v vseh državah članicah in so temelj za oblikovanje "Pogodbe o pristopu", ki ima status mednarodne pogodbe. Pogodba o pristopu bo vsebovala rezultate pogajanj glede prilagoditve sporazumom Evropske unije z drugimi državami, prilagoditev pravnemu redu Evropskih skupnosti, prehodnih obdobj, izjem, tehničnih prilagoditev ter drugih ukrepov.

Soglasje k pristopu nove članice morata dati Svet in Evropski parlament. Pogodbo o pristopu morajo potrditi in podpisati vse države članice in država kandidatka. Za vstop v Evropsko unijo bomo prebivalci Slovenije odločali na referendumu. Po uspešnem referendumu,

podpisu in ratifikaciji "Pogodbe o pristopu" bo Slovenija postala polno-pravna članica Evropske unije.

Nedavno je Evropska komisija za vstop v Evropsko unijo, napovedanem za leto 2004, priporočila deset kandidat, med drugim tudi Slovenijo. To je storila na podlagi ugotovitve, da deseterica izpolnjuje politične kriterije za članstvo in da bo do časa vstopa v celoti izpolnjevala gospodarska merila ter da bo usposobljena za izvajanje pravnega reda. Komisija je priporočila, da se pristopna pogajanja z desetimi državami sklenejo do konca letošnjega leta, da se z njimi pristopne pogodbe podpiše spomladi 2003 in da bodo te države pripravljene za članstvo od začetka leta 2004 dalje.

Poslanec DZ RS

Ljubo Germič, univ. dipl. ing.

VREDNOTE V ŽIVLJENJU ČLOVEKA

Vsaka družba in z njo posameznik lahko preživi le, če vsi skupaj upoštevajo določena pravila življenja. Pravila se rojevajo na temelju osnovnih vrednosti, ki so zapisane z nepisano črko v srce in dušo človeka ter družbe, kateri posameznik pripada in je njen del. To je LEX NATURALIS – naravni zakon, ki je zapisan v človeško naravo. Ta je nesprenmenljiv skozi vso zgodovino človeka in bo do konca časov. Delaj dobro, izogibaj se slabega. Kaj je za neko družbo in čas dobro ali slabo je seveda različno na različnih koncih sveta, v različnih kulturah in obdobjih. Toda sedaj to ni pomembno. Gre za ta večni zakon znotraj neke konkretne družbe – v kateri živi posameznik v prepletenosti z vsemi člani svoje skupine. Gre za narod ali še širše skupnosti.

Vrednote lahko delimo na več plasti. So tiste na ravni bontona, in vrednote, ki odločajo o biti ali ne biti ...

Če je naš razvoj šel dolgo časa skupaj z vsem življenjem, se je začel nepremostljiv prepad med nami in človeku podobnimi opicami ravno zaradi VREDNOT. Kateri je prvi najbolj neizpodbiten dokaz, da imamo pri izkapaninah opravka z ljudmi in ne z opicami? Niti sledovi ognja in najbolj primitivnega orodja, s katerim si je naš prednik v davni preteklosti pomagal pri preživetju v zemeljskih jamah niso najmočnejši dokaz za resničnega človeka v polnem pomenu besede.

Poleg razuma in inteligence je še ena stvar, ki utegne biti še bolj bistvena za človeka s pametjo – odnos do umrlega. Pieteta do svojega umrlega. Odnos do Svetega, ki vedno presega grob. Lahko rečemo, da je bilo učlovečenje popolno šele, ko so ljudje poskrbeli, na kakršenkoli način že, za svoje mrtve. Nobena žival ne pokoplje mrlja svoje vrste, čeprav poznamo shrbljive oblike "žalovanja" pri določenih vrstah živali, ko pogine član črede, krdela, tropa, jate ...

Imeti odnos do mrtvega je enako kakor imeti odnos do Skrivnostnega sveta Onkraj. Zaradi tega se najbolj jasne slike o minulih civilizacijah kažejo ravno na pokopališčih. Skoraj vsaka civilizacija ali posamezniki so pustili svoje najmočnejše sledi ravno na pokopališčih. Grška tragedija (Sofokles) prinaša nesmrtno like o pokopu umrlih – tudi za ceno lastne smrti.

Ali niso najbolj veličastni spomeniki človeške umetnosti, in s tem našega genija ravno mavzoleji in grobnice kot take. Samo na hitro se sprehodimo po svetu glasbe, kiparstva, slikarstva, poezije ...

V tej točki naletimo na nekaj, kar je v človeku neizrekljivega. Niti sodobna, do vseh skrajnosti zmehanizirana družba, vendarle ne prehaja preko te "magične" meje. Največje zločinske tolpe, ki lahko sicer povzročajo tisoče smrti povsem nedolžnih ljudi zaradi imaginarnega sovraštva, vendarle poskrbijo za svoje mrtve in za njimi žalujejo. To so zadnji ostanki človeškega v človeku, ki je sicer lahko zver, kakor je rekel Zola, a vendar ...

Vrednote v Evropi imajo svoje korenine v grško-latinskem krščanskem svetu. Iz tega objema, če se bomo izvijali, bomo slej ko prej pristali v povsem slepi ulici. Kriza vrednot je kriza človekovega najglobljega bistva. Koliko krvi je že bilo prelite za "novi svet". Toda zamenjale so se le vloge zatiranih in zatirancev. Koliko lepih načrtov pri posamezniku ali skupini ljudi ... Zakaj so ti poskusi eden za drugim tako jalovi?

Temeljne naše vrednote, ki jih prinaša Sveto pismo s Kristusom, so nespremenljive. Ostajajo trajne in nedotakljive. Poglejmo si jih samo nekaj:

Spoštuj starše, bodi prizanesljiv do ranjenih v duši ali na telesu, podpiraj reveža in slabotnega, ponudi pomoč človeku v pomanjkanju, ostanita si zvesta do groba, spoštuj lastnino drugega, skrbi za lepoto svojega jezika. Kar želiš, da drugi tebi stori, stori ti najprej svojemu bližnjemu! Ne ubijaj človeka! Ne v telesu matere, ne po rojstvu! Lažje je dajati kakor prejemati. Sposobnost odpuščanja kaže na največjo veličino človeka. V tej sposobnosti postajamo najbolj podobni Bogu. Več ko odpuščamo, lepše je z nami živeti. Po nas in skozi nas prihaja Luč življenja. Vrednota odpuščanja – ne pa zgolj juridična pravičnost – samo ta pelje človeka in človeštvo naprej. Kako žalostno je končal Hlapec Jernej, ko je nenehno terjal samo pravico. Suha pravica je lahko mnogokrat velika krivica.

V nas se nenehno bojujeta dva svetova vrednot. Fromm jima na kratko reče – BITI ali IMETI. Kdor dokončno podleže samo vrednotam IMETI, da mu denar postane cilj in ne zgolj sredstvo za preživetje, ta postane železni stroj za kopičenje svojega lastnega bogastva in šopirjenje svojega imena. Ljudje okoli njega so le “ničvredna sodruga”. Na svetu je lahko samo za to, ker raste njegov žiro račun. Štejem samo JAZ. Jaz se moram kopati v izobilju, pa čeprav v solzah in stiskah velikih ljudi ... Zahodna civilizacija je bolna od tega nenehnega jaz, jaz, jaz ... Sem svoboden, smo v demokraciji, delam, mislim in želim, kar hočem ... Tu se pretirava. Jaz je edini bog, ki mu zahodni človek meče kadilo na ogenj. Temu še ni videti konca.

Mirna vest, katere vsote jo lahko kupijo?

Zdravje, čeprav medicina tako napreduje, na koncu se popolnoma sam srečam iz oči v oči s smrtjo in s vprašanjem svoje večnosti ali NIČA?

Plemeniti partner in dobri otroci, zlahtni sosedje in prijatelji s čutečim srcem in smislom za zdrav humor, da se dobro počutim v svoji koži, da sejem okoli sebe veselje do življenja – nas osrečuje. Lahko te vrednote kupim ...?

Vedno ostaja nerešeno vprašanje, zakaj ljudje žrtvujemo toliko svoje energije za vrednote, ki niso tako bistvene za našo resnično srečo ... Človekovo bistvo, jedro pa ostaja zapuščeno in kriči po negovanju ... Kje v naših hotenjih prihaja do kratkega stika med BITI ali IMETI? Morda strah, da bi se moral pogledati v ogledalu lastne duše, temeljito pogovoriti o vseh svojih hotenjih in jih v marsikateri točki v temelju spremeniti ... Prisluhniti tudi drugemu, saj vendar nisem Robinzon ...? Je vse to in še več morda vzrok, da bežimo v omamo nenehne akcije in dela. Delamo celo ob nedeljah in praznikih. Hitimo drug mimo drugega. Vse to za boga – IMETI ...

Človek bo moral nazaj k svojim koreninam! Človek je rojen za nekaj Več. Bomo s svojim vrednotenjem človeka in življenja res močno pospešili konec in propad zemlje? Vsaka vera in resnicoljubna filozofija se naj vrne k svoji mistiki. Tam na dnu se vsi skupaj srečamo v ENEM, ki Ga pač različne kulture različno poimenujemo. Toda vrednota je lahko absolutna le, če priznavam(o) hkrati tudi večno resnico Boga, ki je nespremenljiva v celotnem vesolju, skozi vse čase do konca vesolja. Sicer si človek izmisli edinega boga demokracije na vseh področjih našega življenja. Labirint se začne in tavaenje človeka in človeštva je neizbežno. Nekdo nam je že kriknil: “Več luči!”

Dovolj Luči je med nami in v nas samih. Na nas samih je, če imamo posamezniki in celotna družba dovolj korajžje, da tej Luči v sebi in med nami zares zvesto sledimo. Poskusi(va)! Zakaj ne bi bil jaz prvi, da bo že jutri sijalo več Luči za naše skupno preživetje. Vrednote so žive le, če jih zares živim(o), ne pa o njih samo filozofiram(o). Katera je moja najvišja Vrednota? Pomagajmo si, z življenjem, drug drugemu odkrivati te Vrednote – v katerih se giblremo, živimo in smo.

Lovrenški župnik
Jože Hrastnik

NAŠE ZDRAVJE

SPLOŠNA BOLNIŠNICA MARIBOR SE PREDSTAVLJA

IZ ZGODOVINE

Dne 28. novembra 1799 je mestni magistrat obvestil javnost o ustanovitvi bolnišnice v prenovljenem poslopju “mestnega špitala”. Bolnišnica je pričela delati 1. decembra 1799 na Slomškovem trgu, na mestu, kjer danes stoji poštno poslopje (na zgradbi je spominska plošča). Prostora je bilo za 24 bolnikov, za 8 meščanov in 16 okoličanov. Na tem mestu je bolnišnica delovala vse do leta 1855, ko so se mestne oblasti zaradi vse večjih potreb odločile in kupile Prosenjakovo hišo na takratni Tržaški cesti v Magdalenskem predmestju. Z obnovo hiše so posteljne kapacitete tako narasle, da je bilo ob koncu 19. stoletja prostora za približno sto bolnikov. Ker tudi te kapacitete niso zadoščale, so se takratne avstrijske oblasti odločile za dograditev bolnišnice, tako da je bolnišnica dobila medicinski – interni oddelek in eksterni – kirurški oddelek ter novo kuhinjo, križni hodnik in nekatere obnove v stari Prosenjakovi hiši.

Razvoj medicinske stroke po prvi svetovni vojni je narekoval nadaljnjo delitev bolnišnice po strokah. Tako so v dvajsetih in tridesetih letih prejšnjega stoletja nastali številni novi oddelki, kot na primer: otorinolaringološki in okulistični oddelek, dermatološki oddelek, oddelek za ginekologijo in porodništvo, rentgenologijo, infektologijo, patologijo, in po drugi vojni otroški oddelek, nevropsihiatrični oddelek, pljučni oddelek in transfuzijska postaja.

Naslednjo veliko izgradnjo je bolnišnica doživela v drugi polovici 20. stoletja. Začelo se je z izgradnjo kirurške stolpnice v šestdesetih letih, ki je bila končana v letu 1976, in nato s številnimi novogradnjami iz samoprispevka Mariborčanov, kot so: kirurška funkcionala, porodnišnica, ginekološki oddelek, interni oddelek, če naštejemo samo največje. Ta izgradnja traja še sedaj z novim otorinolaringološkim in okulističnim oddelkom in novo psihiatrijo.

BOLNIŠNICA DANES

Mariborska bolnišnica je danes visoko usposobljena in organizirana inštitucija, kjer se izvajajo vse medicinske stroke na evropsko primerljivi strokovni ravni. Eksplozivni strokovni razvoj zadnjih nekaj let je omogočil tudi, da skupaj z Univerzo v Mariboru aktivno pripravljamo program medicinskega študija v Mariboru. Kot takšna je postala vodilni strokovni center v severovzhodni Sloveniji, tako na področju medicine, izobraževanja in raziskovanja.

Bolnišnica je organizacijsko razdeljena na posamezne službe in številne samostojne oddelke (skupaj 43 oddelkov različnih strok).

Še nekaj števil: v bolnišnici je zaposlenih skoraj 2500 ljudi, od tega okrog 320 zdravnikov – specialistov različnih strok, specializantov in sekundarijev, okrog 500 višjih medicinskih sester, fizioterapevtov, višjih radioloških tehnikov, delovnih terapevtov, laboratorijskih inženirjev, več kot 800 srednjih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, laboratorijskih in farmacevtskih tehnikov in drugih poklicev v zdravstvu. Seveda so v bolnišnici zaposleni tudi nezdravstveni delavci, npr. ekonomisti, pravniki, strojniki, gradbinci itd. z visoko, srednjo ali nižjo izobrazbo. Bolnišnica ima danes okrog 1300 bolniških postelj, na katerih se letno zdravi blizu 50.000 pacientov in v specialistični ambulantni službi okrog 300.000 bolnikov.

Bolnišnica je glede na svoj visok strokovni nivo učna baza za vse zdravstvene šole. Strokovno tesno sodeluje s Kliničnim cen-

trom Ljubljana, Medicinsko fakulteto v Ljubljani, vsemi sosednji bolnišnicami v severovzhodni Sloveniji ter bolnišnicami v tujini (Gradec, Zagreb, Reka, Ulm, Boston, Cleveland itd.).

Naši strokovnjaki sodelujejo tudi z vrsto strokovnih medicinskih revij v Sloveniji in v tujini. Ob 200-letnici bolnišnice smo izdali obsežno monografijo o razvoju in strokovnem delu bolnišnice Maribor, z naslovom "Splošna bolnišnica Maribor 1799-1999".

Splošna bolnišnica Maribor
Direktor:
Prim. Gregor Pivec, dr. med.

DRUŽINSKA MEDICINA

Večina poklicnih dejavnosti je tako ali drugače namenjenih zdravju in blaginji človeštva. Toda dejavnosti zdravnika, učitelja, duhovnika in socialnega delavca zajemajo zelo specifična in usmerjena prizadevanja, pomagati predvsem bolnim, nesrečnim in vsem tistim, ki so nekako zašli in se ne znajdejo.

Ob vedno pogostejših polemikah na račun krize zdravstvenega sistema in zdravstvenega varstva pri nas bi želela spregovoriti nekaj o družinski medicini in družini na splošno. Razlika med splošno in družinsko medicino je, da družinska medicina za osnovno enoto zdravnikovega delovanja postavlja družino. Zdravstveno varstvo v družinski medicini ni omejeno le na posamezne kategorije ljudi, ampak je namenjeno vsakomur, ne glede na spol, starost, socialni položaj, raso ali veroizpoved. Ukvarja se prav z vsako težavo ali zdravstvenim problemom.

Do družinskega zdravnika je možno priti zelo hitro. Dostopnost mora biti tako geografska kot kulturna in nanjo ne smejo vplivati finančne razmere. Družinska medicina združuje zdravljenje, rehabilitacijo, preprečevanje in promocijo zdravja. Omejena ni le na določeno fazo bolezni, ampak se ukvarja s posameznikovim zdravjem neprekinjeno vse njegovo življenje. Zdravstvene probleme posameznika, družine ali skupnosti obravnava družinski zdravnik s telesne, duševne in družbene plati. Družinska medicina je usmerjena predvsem v bolnika in ne v bolezen. Njena osnova je osebni odnos med bolnikom in zdravnikom. In ravno na tem mestu prihaja do glavnih razhajanj med tem, kar pacient, država ter družba v celoti dandanes pričakujejo od zdravnika, in med tistim, za kar je bil zdravnik vzgojen, da lahko da. Zahteve so se v moderni medicini spremenile. Moderna medicina je izredno draga medicina. V preteklosti smo bili zdravniki vzgojeni tako, da smo čim bolj pripravljeni na delo s pacienti, ne pa na organizacijo različnih aspektov medicine. Da čim bolj poskrbimo za bolnika, ne pa da se ukvarjamo s finančno platjo medicine.

V dani situaciji smo zdravniki nesrečni. Redefinirati bi bilo potrebno dogovor med zdravnikom in pacientom, kjer je potrebno poudariti, da so bolečine, bolezen in smrt sestavni del življenja. Medicina ni vsemogočna, še posebej, ko je potrebno obenem reševati tudi socialne probleme, velikokrat je povezana s tveganjem. V zdravljenju sodelujeva OBA – pacient in zdravnik. Bolnik ne more svojih problemov enostavno kar prepustiti zdravniku, zdravnik pa mora biti kritičen do svojih omejitev. Politika ne sme dajati lažnih obljub in mora bolj resnicoljubno predstaviti javnosti realno sliko.

Da se vrnem k delovanju družinskega zdravnika. Večino problemov obravnava v sklopu družine in okolja. Ljudje morajo svojemu družinskemu zdravniku zaupati in vedeti, da varuje zaupnost vseh informacij o njih. Družinski zdravnik naj bi bil vselej tudi bolnikov svetovalec za zdravstvena vprašanja.

Naj končam to razmišljanje o sodobni družinski medicini s citatom nobelovih nagajencev 1988. leta vladam vseh držav:

"Bogastvo človeka je tudi njegova različnost. Obravnavati jo je treba v vseh njenih oblikah, kulturni, biološki, filozofski, duhovni. Zato moramo neprestano opozarjati na strpnost in upoštevanje mnega drugega, ter odklanjati dokončne resnice."

Metka Fišer-Zobovič, dr. med.

ČLANEK ZA "UPOKOJENCE 2002"

Zopet je leto za nami! Kako ste ga preživeli? Na žalost vsako naslednje leto v našem življenjskem obdobju prinese neko težavo več pa nekaj žalostnih trenutkov tudi. Ampak ne klonimo, ne dajmo se malodušju, ne žalostnim čustvom, saj življenje teče naprej. Zato si ga popestrimo in olepšamo vsak po svojih možnostih. In namen mojega pisanja in premišljevanja je ravno ta.

Predsednik, gospod Javornik, me že kar lepi čas "gnjavi", naj napišem nekaj o telesnem in duševnem bolezenskem stanju v našem starostnem obdobju. Ker so o tej temi napisane cele knjige, se bom danes omejil samo na najpogostejša bolezenska stanja sklepov in kosti, pa še to na ona, ki so najpogostejša v našem okolju in so kronične narave.

Večina bolezni je posledica staranja. Vsaka celica v telesu ima v sebi biološko uro. Ta določa, kolikokrat se bo lahko delila, torej obnovila. S tem je vsaki celici določena življenjska doba. Ker pa zaradi napredka medicine postajamo vedno starejši, je teh starostnih bolezni vedno več.

Na prvem mestu so to bolezni obrabe, ki jim v medicini pravimo ARTROZE. Najprej se pojavijo na sklepih tistih kosti, ki so najbolj obremenjene. To so kolk, hrbtenica in koleno. Prvi znaki pa so bolečina pri začetnem premikanju. Zato so najbolj boleči prvi koraki zjutraj in pa prvi koraki po daljšem sedenju. Ni še dokazano, zakaj so te bolečine odvisne tudi od vremenskih razmer. Zato še danes pravimo: vreme se bo spremenilo, ker me zopet muči revma. Napačen izraz revma pa zato, ker pred izumom rentgena še niso poznali artroz in so tudi medicinci mislili, da je to revma. Vsak, ki živi dalj časa, to smo pa skoraj že vsi, dobi prej ali slej te težave. Kdaj jih dobi, pa je odvisno od več činiteljev. Ti so: dednost, poklic in koliko smo v mlajših letih obremenjevali in mučili naše sklepe in hrbtenico. Na samih sklepih od začetka ne opazimo nobenih sprememb. Te pokaže šele rentgenska slika. Šele čez daljši čas, kar pa lahko traja tudi več let, pa opazimo zadebeljene kosti ob sklepu. Za obrabo kolka pa je eden prvih znakov, da ne moremo narediti več tako dolgega koraka kakor v mladih letih, še bolj pa je omejen razkorak. Pri hrbtenici je zopet edini znak bolečina. Pravo diagnozo pa pokaže šele rentgen. Zelo neprijetna pa je lahko napredovana obraba hrbtenice. Zaradi nalaganja kosti na robovih vretenc in tanjšanja medvretenčnega hrustanca lahko pride do pritiska na živce, ki izhajajo iz hrbtenice. To pa lahko ima za posledico hromitev mišic ali pa izredno močne bolečine, kot je na primer, ishias. Obraba drugih sklepov je manj pomembna, saj ne povzroča velikih težav, niti posledic. In kako zdraviti artrozo? Pred vsakim zdravljenjem je prvo potrebna točna diagnoza. In če je ta pravilna, je zdravilo nekaj proti bolečinam in občasno plavanje in terapija v zdravilišču. Kolikokrat pa, je odvisno od vaše denarnice, saj to zdravljenje ne plača socialno zavarovanje. Kar pa težave postanejo neznosne, to se pravi, da ste zaradi bolečin več ali manj nepomični, pa pride v poštev operativno zdravljenje. To pomeni, da vam vstavijo nov sklep.

Kaj pa preventiva, ali po domače, kako preprečiti artrozo? To smo pa že zamudili. Lahko samo pihnemo na dušo našim potomcem, naj si o tem kaj prečitajo ali pa povprašajo svojega zdravnika. Sicer pa mi vsi vemo, da bo to bob ob steno. Kdo od mladih pa sploh misli na starost? Ali smo mi?

Sedaj pa bom povedal nekaj o drugi kostni bolezni starosti, ki nam ravno tako greni življenje. Za razliko od prejšnje pa se ta da zdraviti. Gre za OSTEOPOROZO ali po domače, za zmeščanje kosti in zmanjšanje kostne mase. Je tipična bolezen starejših. Pogostejše zbole vajo ženske kot moški, pa tudi prej jo dobijo. Zakaj? Ko pridejo ženske v meno, jim jajčniki izločajo manj hormona-estrogena. Ta pa poleg vitamina D in še hormona obščitnice vpliva na vgradnjo kalcija v kosti. Pa še ena malenkost je, moški imajo že od vsega začetka več mišičevja, več fizično delajo. To pa vpliva na to, da imajo že od mladosti več kostne mase, ki jim v starosti prav pride. Zato, če se spomnite nazaj, je prišlo do zlomov stegenice v kolku dosti pogostejše pri ženskah, kakor pri moških.

In kakšni so znaki osteoporoze? Pri zelo napredovani so bolečine v vseh kosteh. Navadno pa se spozna šele pri različnih zlomih, kar pokaže rentgen.

In kakšno je zdravljenje? Če se bolezen pravočasno spozna, zelo uspešno. Zdravnik vam bo na recept predpisal vitamin D, kalcij, in še eno novih zdravil, ki vgrajuje kalcij v kosti. S tem zdravljenjem se lahko kosti tako pozdravijo, da izginejo bolečine in ne pride do zlomov kosti že ob najmanjšem udarcu ali padcu.

Kako pa je s preventivo? Ženske bi morale takoj, ko izgubijo menstruacijo ali kmalu potem, moški pa po petdesetem letu starosti na preiskave, kjer vam bodo izmerili gostoto kosti in tako ugotovili stadij osteoporoze ter predpisali primerno terapijo. Na žalost je to preiskavo potrebno plačati in stane okoli 5000 tolarjev.

Toliko za letos, pa drugo leto naprej!

Ostanite zdravi in srečni

Vaš upokojeni "dohter" Vojko

O POVIŠANEM SLADKORJU IN MAŠČOBAM V KRVİ

Namen patronažnega varstva je v specifičnih postopkih in posegih patronažne medicinske sestre na domovih varovancev in v lokalni skupnosti na vseh petih nivojih zdravstvenega varstva:

- ohranitev in krepitev zdravja,
- preprečevanje bolezni,
- pomoč pri zgodnjem odkrivanju bolezni,
- pomoč pri zdravljenju in izvajanju zdravstvene nege,
- pomoč pri rehabilitaciji s ciljem omogočiti neodvisnost varovanca za opravljanje njegovih življenjskih aktivnosti, če ima za to potrebno moč, voljo in znanje.

Ker lahko preko tega časopisa izvajam zdravstvenovzgojno metodo dela, sem se odločila, da tokrat nekoliko spregovorim o povišanem krvnem sladkorju in povišanih maščobah v krvi. Moj namen je, da se bi vsi tisti, ki bodo prebrali ta članek, zamislili nad samim seboj ter ocenili, kaj so naredili ali kaj bi lahko naredili, da bi lahko njihov krvni sladkor ali maščobe v krvi bili čim bolj v mejah normalnega. Mnogokrat namreč zadošča že samo spremenjen življenjski stil.

Povišan krvni sladkor ali sladkorna bolezen je skupina presnovnih bolezni, katerih skupna značilnost je kronična hiperglikemija, ki nastane zaradi pomanjkljivega izločanja insulina ali njegovega pomanjkljivega delovanja ali oboje hkrati. Posledica je motena presnova ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin. Kronična hiperglikemija povzroča kronično okvaro, motnjo ali odpoved delova-

nja različnih organov, posebno oči, ledvic, živcev, srca in ožilja. Hiperglikemija povzroči glikozurijo s posledično diurezo, obilno količino urina podnevi in ponoči ter posledično izsušitvijo, stalno žejo s suhimi usti, vnetjem spolovila in motnjami vida. Odsotnost te klinične slike pa ne izključuje sladkorne bolezni. Diagnoza je sigurna, če je krvni sladkor na tešče nad 7 mmol/l ali nad 11,1 mmol/l kadarkoli izmerjeno vsaj dvakrat, če ni kliničnih simptomov, kar določi zdravnik.

Zdravljenje sladkorne bolezni je sestavljeno iz vzgoje in izobraževanja bolnika ter svojcev, dietne prehrane, telesne aktivnosti, oralnih pripravkov insulina, samokontrole in drugih načinov. Zdravstvena vzgoja je ključ do uspeha zdravljenja sladkorne bolezni. Diabetiki morajo spremeniti življenjski stil in znati preprečiti ali odložiti zaplete v zvezi s to boleznijo. Dietna prehrana je osnova zdravljenja za vse vrste sladkorne bolezni. Nekdaj je bila dietna prehrana polna prepovedi, sodobna pa temelji na načelih zdrave uravnotežene prehrane in je prilagojena potrebam in željam posameznika. Celodnevna prehrana naj vsebuje pet obrokov (zajtrk, malico, kosilo, malico, večerjo). Obroki naj bodo količinsko majhni. Za pripravo uporabimo le maščobo rastlinskega izvora (5 do 6 žličk na dan). Vsak obrok naj vsebuje tudi sadje in zelenjavo. Ne uživajmo slaščic, pudingov, vložene sadya, marmelad, medu ... Ne uporabljajmo sladkorja, le nadomestke v obliki tablet in tekočine (naren, sladilin). Redna telesna aktivnost je pomembna in je premalo upoštevan način zdravljenja sladkornih bolnikov. Priporočljiva je vsakemu diabetiku, če je prilagojena njegovim zmožnostim.

Poudariti moram še redno jemanje zdravil, reden nadzor zdravljenja ter redne kontrole v diabetološki ambulanti.

Če jemljete insulin, vedno nosite obesek SOS ali kartico SOS in imejte vedno pri sebi košček sladkorja ali hrane.

Spregovorimo še o povišanih maščobah v krvi. Za bolezenska stanja so pomembne povečane količine samo nekaterih lipidov v krvi. Le ti so sestavljeni iz proteinov fosfolipidov in holesterola. Najpomembnejši dejavnik tveganja za nastanek ateroskleroze je hiperholesterolemija oz. povečana količina LDL in VDL, to je škodljivi holesterol. Osebe z aterosklerozo in konorarno boleznijo imajo zmanjšano koncentracijo HDL t. j. koristnega holesterola.

Naš cilj je, da bi bilo škodljivih lipidov v krvi čim manj, holesterola HDL pa čim več. Kadar je v krvi preveč škodljivega holesterola, se začne kopičiti v žilni steni. Ta je eden najbolj ogrožajočih dejavnikov za hiter nastanek arterioskleroze. Vzrok za povečano vsebnost holesterola v krvi so lahko preveliki vnosi s hrano, razne bolezni (sladkorna bolezen, bolezen ščitnice) in nekatera zdravila.

V preiskavi CINDI so ugotovili, da ima v Sloveniji več kot 60 % prebivalcev povišan holesterol v krvi. To kaže, da živimo Slovenci izrazito nezdravo. Z ustrezno prehrano in telesno dejavnostjo se namreč da uspešno zmanjšati tudi količina holesterola v krvi. Zdrava prehrana naj vsebuje čimmanj nasičenih maščobnih kislin, ki so v maslu, slanini, masti in podobno ter čimmanj transnenasičenih maščobnih kislin, ki so v margarini. Maščobe niso prepovedane.

V zmernih količinah smemo uživati polinenasičene maščobne kisline, ki se nahajajo v rastlinskih oljih. Zelo koristne so ribe, ki vsebujejo veliko maščobnih kislin omega 3. Ta deluje na srce zaščitno.

Če hočemo torej bolj zdravo živeti, se moramo izogibati hrani, ki vsebuje veliko sladkorja in veliko maščob, ki so škodljive. Uživati moramo hrano, ki vsebuje veliko sadya in zelenjave, obenem pa zadostiti potrebe po vseh hranljivih snoveh, kot so: beljakovine, ogljikovi hidrati, maščobe, vitamini, mineralne snovi, vlakna in voda.

Kontrolni pregled pri zdravniku pa naj ne bo prisila, temveč notranja potreba vsakega posameznika.

Kakorkoli že, najboljši zaveznik smo si vselej sami. Le prisluhniti si moramo! Pri tem pa ne dovoliti, da bi nas zaneslo v lagodje.

Zapisala: Danica HRIBERŠEK
patronažna medicinska sestra
Lovrenc na Pohorju, 4. 11. 2002

ČESTITKE ZA 95 LET

Dne 14. 9. 2002 je praznoval v krogu svoje družine 95. obletnico rojstva gospod FRANC LADINEK, ki je ob tej priložnosti dejal, da se najbolje počuti v krogu svojih najbližjih.

95. letnico rojstva pa je letos praznoval tudi gospod OŽBALD HLADE. Zanj lepo skrbita in ga negujeta sorodnika Zora in Štefan Jelenko.

Obema želimo še veliko zdravih in prijetnih let!

90 LET JE PRAZNOVALA

AMALIJA KOPIC, rojena 12. 7. 1912, ki živi danes na Kumnu št. 33 s sinom Adijem.

V Lovrenc na Pohorju se je prišel 1954. leta iz Kunigunde na Pohorju, kjer se je 1935. leta poročila z Edvardom Kopicem.

V zakonu se jima je rodilo 7 otrok, od katerih pa je Edvard, najstarejši sin, žal že umrl. Razen Adija so vsi šli od doma, kjer so si ustvarili družine. Radi in pogosto jo obiskujejo. V veselje ji je 11 vnukov in 4 pravnuki.

Gospa Amalija opravlja še vsa hišna dela, dobro kuha in skrbi za red.

Želimo ji še veliko srečnih in zdravih let.

Vse najlepše, predvsem pa veliko zdravja, želimo tudi ostalim, ki imajo nad 90 let in smo jim za 90-letnico že čestitali.

Za uredništvo DF

TUDI STAROST JE LAHKO LEPA

*Tudi starost je lahko lepa,
če jo sprejeti znaš,
se lepih spominov oklepa
in ljudi, ki rad jih imaš.*

*Nič več ni budilke ob jutrih,
na delo se več ne mudi,
poslušaj ptičje petje,
ko sonce na posteljo sije ti.*

*Ko pa ti kavica zadiši,
urno poskočiš in en, dva, tri,
že skodelica pred tabo stoji
in ti jutro obogati.*

*Tudi za delo je treba prijeti,
vendar pri tem ni treba hiteti,
zabrundaš si lepo pesmico
in delo hitro opravljeno bo.*

*V veliko veselje so dobri sosedge,
ker ženske imamo pač radi klepet,
danes je novo to, jutri spet drugo
in treba je urico, dve, posedet'.*

*Če pa nam Bog še zdravje podari,
za skrb in žalost več prostora ni,
poskrbimo za to, da starost nam lepa bo
in da v novem letu nam bo dobro šlo.*

Lojzka Šumer, tajnica društva

DRUŽINA – DOM – DOMOVINA

DRUŽINA

V času v katerem živimo imamo skoraj vse. Privoščimo si to in ono. Kar je ta trenutek nedosegljivo, čez čas postane dosegljivo, če si to res želimo. V mladosti, ki je polna veselja in volje do življenja, si je potrebno postaviti temelje za srečno starost. Ustvariti si je potrebno družino ter zgraditi toplo gnezdece. Le mladost in prava ljubezen sta razsežnosti našega življenja, ki gresta z roko v roki, kakor vedno zaljubljen par, katerega vsebina nikoli ne pojenja: ni ju mogoče ločiti. Skoraj vsakogar izmed nas vetrovi v jadrih življenja popeljejo v izkušnjo – ustvariti si in živeti v srečni družini.

Človek je neizbrisno zaznamovan z družino, iz katere je izšel. S svojo samostojnostjo in odraslostjo mora družinsko dediščino oblikovati po svoje, graditi svoje življenje na temelju svojega otroštva. Prejeti mora veliko ljubezni, da jo bo kasneje znal prenesti na druge, pa tudi sprejemati jo mora znati. Spoznati moramo, da so vsi ljudje veseli, če se jim posvetimo in jim pokažemo, da jih imamo radi. Tako podarimo košček sebe, ker več ljubezni ko razdamo – več je imamo.

Družina naj bo trden temelj naše družbe, vendar v časih kot so sedanjí, je to poslanstvo težje uresničevati. Mnogo je družin, ki se razidejo, saj ne znajo in ne zmorejo razumeti in potrpeti drug z drugim. Premalo premislijo, da življenje teče in čas velikokrat zaceli rane, ki sta si jih zadala zakonca. Lepo je živeti v družini, kjer sta doma veselje, zadovoljstvo, razumevanje in spoštovanje med družinskimi člani.

DOM

Iz svojih otroških let se spominjam hiše, ki je stala ob robu gozda na ne preveč sončni strani. Služila je za dom veliki družini. Narejena je bila iz lesa, na pogled nič kaj prijetna od zunaj, pa tudi znotraj ni imela lepega videza, povrhu je bila za številno družino skoraj premajhna. Družina si je v tej svoji hišici znala pričarati mnogo lepih doživetij zaradi svoje skromnosti. Po večerih, ko so se stiskali po majhnih koticah, so bili skupaj in si tako delili vsak majhen košček sreče. Igrali so se po bližnjih gozdnih jasad, vse dokler niso odrasli in šli vsak za svojim kruhom. Poseben čar so nekdanjim hišam dali predvsem zimski prazniki. Takrat je bil dom lepo počiščen, pripravljene so bile jaslice in drevesček, tako so rekli okrašeni jelki, pa tudi mraz je poslikal okna z ledenimi rožami.

Stare lesene hiše in marsikje tudi velike domačije so zamenjale moderne stavbe iz katerih sije razkošje, otroci spijo vsak v svoji sobi, vendar je zamrlo prijetno klepetanje in čebljanje, ki jih je nekdaž zazibalo v prijetno spanje.

DOMOVINA

Kdo se ne bi zavzel ob tej čudoviti lepoti naše domovine. Pesniki so jo opevali s podobo rajskega vrta, vendar s slutnjo temnih oblakov nad njo. Nekajkrat je bila popolnoma potujčena, a sedaj smo dočakali, da živimo v svoji državi. Naša želja je, da jo ohranimo z vsemi ideali, ki jih je vredna.

Žalostna sem, ko vidim, da se je utrip življenja spremenil, kajti na mnogih trgovinah, lokalih in še kje so imena le-teh v tujem jeziku.

Kljub majhnosti po obsegu, nam naša Slovenija nudi prečudovite kraje, gore, doline, ki jih je vredno občudovati. Tudi majhen košček morja imamo in ga radi obiskujemo.

Slovenija – moja domovina imaš prijetne ljudi in otroke, toda če bodo ti otroci odnesli iz šole poleg bogatega znanja še srčno kulturo, bo v naši domovini lepo živeti.

Anica Mithans
Ribnica na Pohorju

ROČNODELSKI KROŽEK "PIKAPOLONICA" 2001/2002

Ročnodelski krožek "PIKAPOLONICA" pri DU Lovrenc na Pohorju deluje že enajst let. Enajsto leto smo zaključile s tradicionalno odmevno razstavo v začetku meseca junija 2002 v šoli. Razstavo si je ogledalo veliko občanov in gostov.

Z našim delom se nismo pripravljale samo na zaključno prireditev s srečelovom, ampak smo z našimi izdelki sodelovale tudi na drugih prireditvah. Naši izdelki so se najprej pojavili v dobitkih srečelova pri čebelarskem društvu Lovrenc na Pohorju. Prav tako smo podarile nekaj izdelkov našemu gasilskemu društvu za srečelov, ko je praznovalo 125-letnico obstoja ob zaključku "JEZERNIKOVIH DNEVOV".

Naša razstava ob "JEZERNIKOVIH DNEVIH" pa je bila letos drugačna. Pri samem delu v krožku smo se odločile, da napravimo nekaj oltarnih prtov za našo farno in Križno cerkev. Članice krožka smo se navdušeno lotile dela in v nekaj mesecih so nastali prtji v tehniki richeli (rešilje). Tako smo imele v letošnjem letu dve odmevni razstavi. Prva po zaključku krožka, druga pa je bila ob "JEZERNIKOVIH DNEVIH" v farni cerkvi. Po maši je bil ob razstavi kulturni program. Naše delo je bilo prikazano z diapozitivi, pevski zbor ARS pa je zapel nekaj pesmi. Po končani otvoritvi razstave je bil srečelov, kjer smo prav tako sodelovale z našimi izdelki.

Sodelovale smo tudi pri prireditvi turističnega društva Lovrenc na Pohorju "IGRE PO LOVRENŠKO". Nekaj naših članic je prireditev popestrilo s prikazom starih ročnih spretnosti – kardanje volne, pletenje, krpanje nogavic, kvačkanje in tako naprej.

Na izlet k Bukovniškemu jezeru pa smo se odpravile zato, da smo si nabrale energije za novo – že dvanajsto leto našega druženja.

Ko to čitate "PIKAPOLONICE" smelo vrtimo kvačke, igle, pletilke in jezike.

Za "PIKAPOLONICE"
Milena Fornezzi

Za strpno sožitje in resnično spravo med Slovenci je potrebno pametno in mirnejše obnašanje, ne glede na to kaj je za časa vojne kdo delal in kako se je obnašal do okupatorja. Namesto da gojimo pieteto do mrtvih, razpihujemo staro sovraštvo in razlagamo nekdanja dogajanja skozi prizmo edinega pravičnega razsodnika. Vse to se sedaj zlorablja za politične manipulacije, s katerimi skušajo nekateri opravičiti sodelovanje z okupatorjem, da bi s tem preprečili komunistično revolucijo. Slovenija je bila okupirana v celoti in razdeljena med tri okupacijske sile. Ko je takoj po okupaciji bilo zapovedano: "naredite mi to deželo zopet nemško", so vsi domoljubni in svobodoljubni Slovenci, brez oziroma na ideološko pripadnost, 27. aprila 1941 ustanovili Osvobodilno fronto, z edinim ciljem in namenom, da se prične odpor do končne osvoboditve in zmage nad okupatorjem.

Po osamosvojitveni vojni se bo potrebno zavzemati za odpravo vseh posledic tistih pravno nedopustnih dejanj, s katerimi so bile kršene človekove pravice in katerih žrtve so postali tako krivi kot nedolžni. Povojni poboji izven sodnih postopkov so zločin, vendar je tudi zločin odrekanje pozitivnih komponent in zaslug NOB-ju, ki ima edina zasluge za našo svobodo in za današnjo svobodno državo Slovenijo. Svobodoljubni in domoljubni Slovenci s ponosom praznujejo ustanovitev OF na dan 27. aprila vsako leto. Ta praznik bo ostal spoštovan tudi za vse poznejše rodove, saj pomeni tudi enega največjih mejnikov naše državotvornosti in samobitne usmerjenosti. Razlaga, da je ustanovitev OF-a delo komunistov sigurno ne drži, kajti komunisti so do začetka vojne med Nemčijo in Sovjetsko zvezo do OF-a bili dokaj nevtralni in neodločni.

Pred nami so sedaj novi izzivi, s katerimi se soočamo in kateri bodo zahtevali ne samo od nas, temveč od celotnega civiliziranega sveta odločnost in vztrajnost, brez katere ni in ne bo uspeha. Če se samo dotaknemo trenutne stihije, ko se globalizacija po čisto kapitalističnem stilu in sistemu širi predvsem do tako imenovanega tretjega sveta, je stanje v svetu dokaj zaskrbljujoče. Tretji svet v tem vidi nov način kolonizacije. Da je ta tretji svet dokaj enoten, se vidi po marsičem, pa tudi do 100% izvolitve Sadama, kakor tudi po terorističnih akcijah začeni s 11. septembrom prejšnjega leta na svetovni trgovinski sistem, pa na pomor na otoku Bali, pa še bi lahko naštevali. Kljub prizadevanju vseh mogočih obveščevalnih služb pa Bin Laden še vedno vodi svojo Al Kaido.

Socialne razlike v svetu so prevelike kakor tudi delitev na leve in desne ne vodi nikamor, odnosno vodi do situacije v kateri se nahajamo. Vse to pa potencira novo enoumje najmočnejših, samozavestnih in svoje moči se zavedajočih. Če po najnovejši deklaraciji Iran ne bo popustil, bo vojna neizbežna in za ves svet lahko katastrofalna. Težko je prognozirati, eno pa je sigurno, da sedanje naše generacije, ki so se pred desetletji bojevale in žrtvovale svoje življenje za nov in drug svet, lahko rečejo, da sveta za katerega so se bojevali, zlepa več ne bo.

Če se ponovno vrnemo k spravi, mi nehote pride na misel primerjava, ko bi po 60 letih skupnega življenja zakonca obujala spomine in drug drugemu predbacivala kaj je eden ali drugi delal, s kom se je družil, kam je gledal čez plot in s kom se je ljubil, bi v očeh njunih sinov in hčera izpadla, milo rečeno, samo otročja.

Mladine ne zanimajo dogodki iz polpretekle zgodovine, ko pa je danes burno in negotovo dogajanje v svetu tako prisotno, da je skrb za preživetje in normalen obstoj usodnega pomena.

Kako se bo vse, kar sedaj doživljamo in kaj nas še čaka, končalo, si pač lahko želimo le to, da bo tudi takratna sprava otročarija.

Trenutno pa je aktualno – kako pa jutri naprej? Ne bo enostavno!

Hrabro Pernat, univ. dipl. ing.

V današnjem času se s turistično ponudbo ukvarja Turistično društvo Lovrenc na Pohorju, ki ima sedež v "Manci".

V okviru Turističnega društva se je v zadnjih letih ustanovilo pet skupin, ki se vsaka na svoj način ukvarja s turistično ponudbo, in sicer:

1. skupina za izlete
2. skupina za prireditve
3. skupina za ekologijo in vitez kraja
4. skupina za naravno in kulturno dediščino
5. skupina za signalizacijo.

Skupina za izlete se ukvarja z organiziranjem in vodenjem enodnevni izletov. Ti enodnevni izleti predvidoma vključujejo ogled naslednjih znamenitosti: najstarejšo kmečko hišo na Slovenskem – Ladejenkovo, farno cerkev sv. Lovrenca, sušilnico sadja – "pajštvo", čebelarški dom z degustacijo, najstarejšo žago na vodni pogon, romarsko cerkev sv. Marije v Puščavi, Strucovo Tovarno kos in srpov, po želji pa tudi Lovrenška jezera. Po ogledu je kosilo v eni izmed domačih gostiln.

Skupina za izlete skrbi predvsem za promocijo kraja – v ta namen so tudi izdali štiri motive razglednic našega kraja, v izdelavi pa je tudi nov prospekt, ki naj bi privabil še večje število turistov.

Skupina za prireditve pripravlja različne prireditve, od katerih so nekatere že tradicionalne, kot so Miklavževanje, Zabava po Lovrenško, vsako leto pa pripravijo tudi program za podelitev "Marjetice". Seveda pa skupina skrbi, da je veselo skozi celo leto in v ta namen so pripravili tudi dve novi prireditvi: izvolitev Lovrečanke leta in Igre po Lovrenško.

Glavna naloga skupine za ekologijo in vitez kraja je ocenjevanje stanovanjskih hiš, gostinskih lokalov in podjetij za podelitev "Marjetice". V ta namen je v okviru te skupine ustanovljena tričlanska komisija, ki je za to pristojna, sicer pa ima skupina pet članov.

Skupina za signalizacijo je leta 2000 zbrala in pripravila predloge za postavitev 17 tabel, ki so namenjene oglaševanju in jih je kasneje tudi postavila.

Skupina za naravno in kulturno dediščino pa je v zadnjih letih pričela z obnovo Ladejenkove hiše, dokončala pa obnovo "pajštve" in znamenje sv. Miklavža. Pri vseh projektih je Turistično društvo sodelovalo z Zavodom za naravno in kulturno dediščino, finančno pa je priskočila na pomoč tudi občina Lovrenc na Pohorju.

Čas nastanka Ladejenkove domačije ni znan. Prva omemba v pisnih virih se pojavlja v zemljiški knjigi, ki zajema čas od 1788 do 1825 leta. Obnova Ladejenkove hiše se je pričela 1991 leta in traja še danes.

V celoti se je obnovilo znamenje sv. Miklavža iz leta 1745. Restavratorska dela na kipu sv. Miklavža je izvajal Viktor Gojko-
vič, akademski kipar in restavratorski svetnik.

Posebne omembe je vredna tudi obnova "pajštve", ki se je pričela sredi junija 1999 leta. Zazidati je bilo potrebno novo peč, jo obokati in zaliti. Vzporedno z obnovo peči se je obnovil tudi lesen del "pajštve", popravile so se tri dere, obe okenski lini in naredilo se je novo stojalo za dere. "Pajštva" je bila obnovljena do 30. 9. 1999 leta, njeno uradno odprtje pa je bilo 1. 10. 1999 leta.

Pripravila: Veronika Španbauer

RAČUNSKO SODIŠČE V REPUBLIKI SLOVENIJI

Kakšne naloge izvaja Računsko sodišče Republike Slovenije?

V letu 1995 smo dobili v naši državi nov državni organ, ki se imenuje Računsko sodišče Republike Slovenije. Po 150. členu Ustave Republike Slovenije je to najvišji državni organ, ki je pristojen za preverjanje porabe celotnih javnih sredstev, ki jih uporabljajo osebe javnega prava. Med te osebe javnega prava štejemo vse državne organe, od predsednika države, urada vlade in vsa ministristva, varuha človekovih pravic, ustavnega sodišča, vse pravosodne organe (okrajna, okrožna, višja in vrhovno sodišče), vsa državna tožilstva, sodnike za prekrške idr. Računsko sodišče pa preverja tudi porabo javnega denarja pri takoiimenovanih posrednih proračunskih porabnikih, kamor štejemo vse javne zavode (bolnice, domove upokojencev, zdravstvene domove, lekarne, zavod za zdravstveno zavarovanje, zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje idr.), javne sklade (Sklad za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško, Sklad za regionalni razvoj in poseljenost slovenskega podeželja in druge državne sklade, kakor tudi občinske sklade), javne agencije (Agencija za trg vrednostnih papirjev idr.). Računsko sodišče prav tako preverja poslovanje lokalne samouprave kamor štejemo občine, krajevne skupnosti, četrtne skupnosti idr. Pri preverjanju niso izvzeta preverjanja javnih podjetij (Elektro Slovenije, PTT, Telekom), kakor tudi javna podjetja, ki jih ustanovi občina, predvsem to velja za komunalna podjetja idr. Poleg tega pa lahko pregleda tudi poslovanje zasebne družbe (podjetja), če je leta dobilo za svoje poslovanje javna sredstva, kakor tudi vsako fizično osebo (kot npr. samostojnega podjetnika ali kmeta), če je prejel kakršnokoli subvencijo ali drugo obliko pomoči od države. Lahko preverja tudi poslovanja društev in ustanov.

Kaj vse lahko preverja računsko sodišče?

Ta najvišji organ v državi ima široka pooblastila. Lahko preverja pravilnost poslovanja in smotrnost poslovanja. Pravilnost poslovanja pomeni, da preveri ali je katerikoli od omenjenih subjektov porabljal sredstva v skladu z zakoni in drugimi predpisi; smotrnost pa pomeni ali je porabljal sredstva gospodarno (varčno), učinkovito (ali je "iztržil" iz porabljenih sredstev največ) in uspešnost (ali je dosegel cilj, ki ga je imel določenega pri svojem poslovanju). Torej, revizorji računskega sodišča se ne zadovoljijo s tem, da subjekt – revidiranec pravilno porablja javna sredstva, ampak jih mora porabljati tudi smotrno, se pravi z njimi dosegati tudi največje rezultate.

O vseh teh preverjanjih izda računsko sodišče revizijsko poročilo, ki je temeljni akt, na podlagi katerega poroča javnosti kako je posamezni subjekt ravnal z javnimi sredstvi. Ta poročila pošilja državnemu zboru, ima jih objavljena tudi na internetnih straneh (www.rs-rs.si), da si jih lahko vsakdo pogleda. Pošilja pa jih tudi, seveda poleg revidirancem, še drugim organom, za katere oceni, da bi bilo smiselno, da bi se seznanili s poslovanjem revidiranca (npr. nadzornim svetom).

Zato, ker tako na široko obvešča javnost, dostikrat rečemo, da je računsko sodišče tudi odvetnik javnosti, ker skrbi za to, da bi se denar davkoplačevalcev kar najbolje obrnil.

Pomembna naloga, ki pa jo še opravlja računsko sodišče, je tudi v njegovi preventivni funkciji, saj svetuje subjektom, ki jih nadzira. To svetovanje se lahko nanaša na odgovore na določena vprašanja, ki jih pošiljajo ti subjekti računskemu sodišču. Največ tega svetovanja pa opravijo revizorji na terenu samem, ko prever-

jajo poslovanje subjekta ali pa zapišejo določen nasvet tudi v obliki priporočila v samo revizijsko poročilo.

Z izdajo revizijskega poročila pa revizorji računskega sodišča ne zaključijo s svojim delom. Če ugotovijo, da je revidiranec nepravilno ali nesmotno posloval in da svoje poslovanje ni izboljšal že v času revizije, ga pozovejo, da naj predloži odzivno poročilo, v katerem navede popravljalne ukrepe, ki jih je sprejel zato, da bi se mu poslovanje izboljšalo. Te popravljalne ukrepe računsko sodišče oceni, če so verodostojni, torej ali je res kar piše v odzivnem poročilu in ali so zadostni, torej ali bodo vplivali na boljše poslovanje. Če niso zadostni in gre za pomembne nepravilnosti, ki so jih revizorji ugotovili v reviziji, predsednik računskega sodišča predlaga razrešitev odgovorne osebe, o tem obvesti tudi javnost in obvesti Državni zbor. Vsi ti ukrepi so naravnani k temu, da naj bi vsak prejemnik javnega denarja izvajal svoje naloge oz. opravljal dejavnosti tako, da bi pravilno dosegel na čim bolj varčen način cilje svojega poslovanja, zato da bi davkoplačevalci bili manj obremenjeni s plačili davkov oz. bi lahko uživali večji obseg pravic iz naslova družbenih dejavnosti (zdravstva, šolstva, kulture, raziskave idr.).

Vse omenjene naloge opravlja 60 revizorjev računskega sodišča, 6 vrhovnih državnih revizorjev, predsednik in člani računskega sodišča ter pomožne osebe. Predsednika in člane računskega sodišča (namestnika) imenuje na predlog predsednika države Državni zbor Republike Slovenije, vrhovne državne revizorje pa predsednik računskega sodišča. Vsi so imenovani za dobo devetih let. Revizorji morajo imeti visoka strokovna znanja, zato morajo imeti visoko ali univerzitetno izobrazbo z določenim časom delovnih izkušenj, poleg tega pa morajo pridobiti tudi certifikat za državnega revizorja in preizkušenega državnega revizorja. Gre za dodatno izobraževanje, ki ga izvaja računsko sodišče.

Svojo moč delovanja vidi računsko sodišče predvsem v strokovnosti, ker le visoka strokovnost vsakega revizorja posebej in vseh skupaj lahko zagotovi samostojno in neodvisno vlogo tega organa. Ta samostojna in neodvisna vloga je računskemu sodišču določena že v Ustavi Republike Slovenije, kakor tudi v Zakonu o računskem sodišču, ki je temeljni akt za njegovo delovanje. V njem je tudi določeno, da revizijska poročila, ki jih izdaja računsko sodišče, ni dovoljeno izpodbijati pred nobenimi organi, torej ne pred pravosodnimi niti pred ustavnim sodiščem ali drugim državnim organom. Vendar računsko sodišče ne želi imeti samo formalnopravne oz. ustavnopravne samostojnosti in neodvisnosti. To vlogo želi imeti tudi v dejanskem smislu, kar pa si mora zagotavljati s svojim delom sproti z visoko strokovnimi znanji. Le tako bo računsko sodišče lahko kos vsem političnim pritiskom, pritiskom javnosti ali posameznim pritiskom kakršnihkoli pravnih ali fizičnih subjektov.

V svoj slogan si je računsko sodišče zapisalo BEDIMO NAD POTMI JAVNEGA DENARJA. Dobro je, da imamo tak državni organ, ki skrbi za to, da so poti javnega denarja pravilne in smotne.

Dr. Etelka Korpič-Horvat, univ. dipl. iur.

ČUDOVITI IZLET NA RIBNIŠKO KOČO

Bila je sobota, 27. julija 2002, ko smo se zbrali izletniki na postajališču pri Zdravstvenem domu v Lovrencu na Pohorju. Bil je lep dan in bilo nas je za mali avtobus in za en kombi. Pot nas je vodila po Dravski dolini navzgor in pri Podvelki čez most in ob Velki proti Ribnici na Pohorju. Ustavili smo se pred naseljem Ribnica na Pohorju, in to na križišču pri transformatorju. Tam nas je čakal in vljudno sprejel župnik Ribniške fare gospod Fredi Mlinarič in nas vodil do cerkve sv. Lenarta. V cerkvi nam je razložil

zgodovino cerkve in nam na koncu pokazal konjsko podkev iz turških časov, ki jo hranijo za oltarjem v cerkvi. Ena od legend govori: "Ko so Turki bili zadnjikrat v Ribnici na Pohorju, so posadili nekaj lipovih dreves in dejali, če bodo lipova drevesa rastle, se ne bomo več vračali, če pa ne bodo rastle, se pa vidimo." V spomin na Turke so pustili v Ribnici na Pohorju konjsko podkev in Turki se niso več vračali.

Po ogledu cerkve smo si ogledali muzej starih predmetov pri Grubelniku v Ribnici na Pohorju. V muzeju je razstavljenih ogromno predmetov. Človek dobi občutek, da prostori nikakor ne zadoščajo za potrebe tega muzeja. Lastnik nam je povedal, da si prizadeva za pridobitev dodatnih prostorov.

Z izleta na Ribniški koči 27. 7. 2002

Po ogledu muzeja smo se v vasi Ribnica na Pohorju, kjer nas je čakal avtobus, počasi spravili v avtobus in kombi ter nadaljevali pot proti Ribniški koči. Na Pesniku nismo obstali, ker nas je priganjal čas. Po prihodu na Ribniško kočo smo se razdelili v štiri skupine. Prva skupina je štela 14 udeležencev in se napotila na Črni vrh – najvišji vrh Pohorja (visok 1543 m). Druga skupina je šla na Ribniška jezera. Tretja skupina se je udeležila nabiranja gozdnih sadežev in zdravilnih zelišč, četrta je pa ostala pri koči.

Opoldan smo se zbrali v posebnem prostoru, kjer smo imeli kosilo. Po kosilu smo pričeli prepevati. In ko je harmonikar zai-gral, so nekateri z veseljem zaplesali. Prepevali so: Terezija Iršič, Slavka Verdnik, Rajko Krajnc in Gašper Karničnik. Vsi ostali smo pa vsak po svojih možnostih pomagali. Zelo vesela družba je trajala vse do odhoda avtobusa. Nazaj grede smo se ustavili še na Pesniku in nadaljevali s prepevanjem in plesom. Lepo in prijetno je bilo.

Hvala g. župniku za prijeten sprejem in razlago ter pevcem za petje.

Na sliki je razvidno, da je bilo preko 40 izletnikov.

Jožef Javornik

NAJINA POT V EVROPO IN NAZAJ

Z ženo sva se odpravila od doma brez nekega pametnega razloga. Rekla sva, greva v beli svet, greva v center, v City, ker se pač tam vedno kaj dogaja in vedno se vidi kaj novega. Odpeljala sva se torej v naš ljubi Maribor.

In bilo je kaj videti. Hodila sva po Slovenski, Gosposki, Jurčičevi in gledala ter strmela. Videla sva množico lepo urejenih trgo-

vin: REEBOK, STIEFELKÖNIG, INTERIER DESIGN, MAXIMA. Vmes je bila tudi NOVA KBM, pred trgovino KAOS – NOVA MODA pa sva ugotavljala, če je človek lahko modno neurejen. Sledile so lepo urejene izložbe NAF-NAF, SPORTSTYLE UNLIMITED (kjer lahko kupiš CONVERSE ALL STARS?).

Med dvema trgovinama je bil na zidu grafit: "Hitim zgubljen skozi mesto"... in pomislil sem: ob pravem času na pravem mestu.

Sledil je Market (kako domače) nato USNJENA GALANTERIJA, ki je imela še napis: LEDER SHOP, da se ve, za kaj gre.

Šla sva mimo trgovin STEFANEL, EURO JEANS SHOP BOUTIQUE, BIG BANG, mimo raznih MARKETINGOV in INGENIERINGOV ter prišla do PALMERSa. Tu se je bilo treba malo ustaviti, kajti razstavljeno je bilo perilo TRIUMPH, SKINY, LISCA, LE FOGLIE, FRANZONI in LEVANTE. Ko sva gledala kot dih lahne prozorne dele ženskega perila, ki je dobilo svojo težo s ceno, si nisem mogel kaj, da ne bi pomislil, da ženske to lepoto skrivajo (včasih tudi) z brezvezno obleko.

Na steni ob izložbi je bil grafit, ki je v okolje zelo "pasal": "Mož me vara z drugo, jaz njega s tretjo".

Videla sva še CHAMPION SPORT, UNITED COLOR OFF BENETON, na koncu ulice pa še HAIR STYLING STUDIO – včasih smo temu rekli "frizer za ženske in moške".

Pri McDONALDSU sva prebrala kaj vse se tu dobi in od vsega sem še najbolj gladko prebral ŠAJSBURGER (CHEESBURGER). FAST FOOT – vse na hitro – kakšna traparija! Kljub temu se nama je oglasil apetit (verjetno sva oba mislila na kaj domačega). Še prej pa sva si hotela še ogledati znameniti mariborski CITY, kjer imajo: CAFFETERIJO, UNLIMITED FUTURE, SAMSONITE, INKA IMPEX, POŠTO s PBS in WECHSELSTUBE, ŠTAJER TRADE, SAN PELLERINO, SANOLABOR, BEAUTY WORLD BOUTIQUE in še in še.

V PANDI se nisva mogla odločiti za sicer zelo okusne in vabljljive solate, če pa imamo mi od vseh mogočih in nemogočih DRESSINGOV najraje domači kis in bučno olje. Tudi za PIZZO se nisva odločila, čeravno je izbira gromozanska: PIZZA CON SALAMI, PIZZA RUSTICA, PIZZA MEXICO MIX, PIZZA CON AMORE itd. Vse to pa bi lahko zalila z ICE TEA.

No, sva rekla, videla sva EVROPO, najejva pa se doma, po domače in žena je predlagala starejši gostinski lokal, kamor so hodili že naši starši. Bogat jedilni list nama je ponudil in priporočal: BOULION, STEAK ROSTBIF, BIFTEK, FILE, RUMSTEAK, pa še TELEČJI FRIKASE, POMMES FRITES, POMMES CARRES, GRATINIRANE TESTENINE, CUKETE PO PARIŠKO, za poodbedek pa PARFAIT. Solata pa je bila na razpolago v solatnem bifeju (Bife pa solata??).

Saj veste, kako je: česar človek ne pozna, tega ne je! Prijazno sva se zahvalila in odšla. Drago ni bilo, sita pa tudi nisva bila.

Spogledala sva se in demokratično ter enoglasno odločila: GO HOME! Evrope je dovolj.

Na ljubem domačem dvorišču so naju pozdravili: črn, rjav in zelen SAUBERMACHER.

Ps. Opis najinega potovanja v Evropo je nastal sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja. Veliko omenjenih trgovin ni več. Nastale so nove. Maribor je dobil tudi EUROPARK (napisan z "U").

S hitrimi koraki gremo v Evropo, v kateri naj bi nas prepoznali drugi, prepoznali pa naj bi se tudi sami.

Dušan Fornezz

Miselni utrip

Misli moje pohitite,
kamor vleče vas željá,
na Gorenjskem pozdravíte
bisere mojega srca.

Lojzka Šumer, tajnica DU

KAJ JE PREFERENČNI GLAS

Volitve so sicer za nami, vendar smo se letos spoznavali z novostjo, ki pa ni bila vsem popolnoma jasna. Imeli smo opravka z PREFERENČNIM GLASOM.

Beseda PREFERENCA je tujka, ki pomeni "dati prednost". Če damo na volitvah nekomu PREFERENČNI glas, pomeni, da ga postavljamo pred druge, mu torej dajemo prednost pred drugimi.

Zakon o lokalnih volitvah pravi:

Če se glasuje o listah kandidatov, volivec lahko glasuje samo za ENO listo kandidatov. Volivec lahko na glasovnici pri listi kandidatov, za katero je glasoval, označi kandidata, ki mu daje pri izvolitvi prednost pred ostalimi kandidati na listi – daje mu prednost ali preferenčni glas. Volivec lahko da preferenčni glas **samo enemu** kandidatu z liste.

Volivec glasuje tako, da obkroži zaporedno številko liste kandidatov za katero glasuje. Če želi dati posameznemu kandidatu z liste preferenčni glas, pa vpiše v zato **določen prostor** pri listi **zaporedno številko** kandidata z liste, ki mu daje preferenčni glas.

Kandidati so izvoljeni po vrstnem redu na listi, razen če je najmanj četrtina volivcev, ki so glasovali za posamezno listo kandidatov, oddala preferenčne glasove za posamezne kandidate z liste.

Nasvidenje pri naslednjih volitvah!

Uredniški odbor

IZ STARIH ČASOV

MLINI IN SPOMINI!

V teh lepih jesenskih dnevih se mi je ponovno zahotelo, da pojdem na "izlet" po poteh, ki jih najraje obiskujem. Popoldansko sonce je prijetno ogrelo ozračje, ko je avto s katerim me je vozila vnukinja iz glavne ceste pri Ožbaltu, zavil v Čemeniško grabo. Pot, ki me vodi do mojega rojstnega doma je zame vedno najlepša.

Vsa drugačna je bila, ko je tod vodila kolovozna makadamska pot. Po njej smo hodili kar nekaj časa, preden smo prišli na domače dvorišče. Ob poti, ki je ni motil avtomobilski ali drugi motorni promet, smo imeli čas za premišljevanje, opazovanje, pa tudi klepet, če se ti je pridružil še kdo.

Oko se mi je rado ustavilo ob mlinih, ki jih je v preteklosti imela skoraj vsaka kmetija. Veliko sem jih naštela. Mlinska kolesa so se vrtela v enakomernem ritmu in dala vedeti kako pomembno delo opravljajo za preživetje.

Spomnim se velikih njiv na katerih je valovalo žito, ječmen, oves, cvetela ajda, dehtela rumena repica. Mali, srednji in veliki kmetje so večji del hrane pridelovali doma.

Velik dan je bil tisti dan, ko so se kmetice pripravljale na žetev. Že v svežih zgodnjih jutranjih urah so se zbrale, soseda je pomagala sosedu. Spoštljivo so se priklanjale klasom, jih požele in vezale v

snope. Možje, člani družine so odnašali snope in jih vezali v kope za sušitev. Temu je kasneje sledilo delo mlatičev, ki so ločili zrnje od klasa. Zbrano zrnje so dali v posodo z imenom "binta", kjer se je vršilo nadaljnje čiščenje zrna. V mlinih so zrnje vsuli v "pajtlkostn", kjer se je zmlelo in tudi fino presejalo.

Veseli so bili obrazi ob bogati žetvi in pridelku moke. Zagotovljena je bila hrana – KRUH vsakdanji, ki so ga grčave roke ob peki s spoštovanjem poljubile in prekrizale.

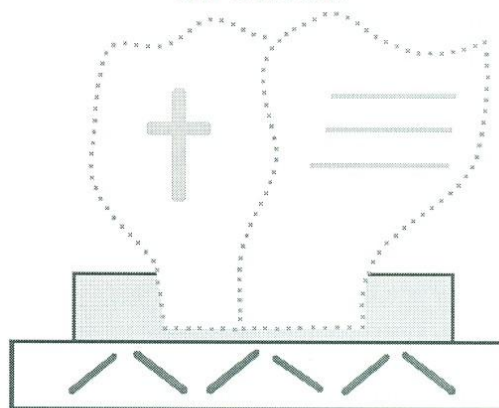
Leta in leta se je ponavljala vsakdanja zgodba mlinov. Ni več mlinov, ni več petja mlinskih koles, celo nekateri potoki so usahnil. Čas je spremenil podeželski utrip. Podoba propadajočih mlinov ob vodi me žalosti.

Se bo še našla roka, ki bi bila voljna obnoviti staro dediščino? Mogoče pa to že razmišljajo nasledniki teh posesti.

Mlini – kakršni koli pač danes še so, plemenita je že misel nanje.

Rozika Vaupotič

OB GROBU

*Stojim ob grobu in premišlujem,
kako lepo nama je bilo,
a prišla ura je slovesa,
zdaj v grobu mirno spiš.*

*Misel ustavi se mi pri Tebi,
kako pridna si bila,
poštena-lepa žena,
si mi življenje lepšala.*

*Ljubeča Tvoja roka,
vedno rada je dajala,
kar srce je imelo,
je tudi drugim pozelelo.*

*Solza na očesu se mi utrne,
ko misel k Tebi pohiti,
spomine mi obuja,
na lepe-s Teboj preživete dni.*

*Misel me tolaži vsaki dan,
da sina z družino še imam,
drugače bil bi čisto sam,
nekdanjo srečo je pozabiti zaman.*

*Stojim ob grobu in premišlujem,
kako boli-ko več Te ni,
mi cvet na rožici z groba govori,
v mojem srcu se pa novi up budi.*

Jožef Javornik

SPOMINI NA OTROŠTVO

Bilo mi je sedem let. Imela sem zelo lepo otroštvo. Delovne, skrbne in ljubeznive starše, ki so mi nudili vso varstvo in razumevanje. Najlepši so bili trenutki ali kar dnevi, ko sem bila skupaj z mojo najljubšo prijateljico, sosedovo Albino. Ker je bil njihov oče zelo strog in pri prijateljici nepriljubljen, je večinoma dni preživela pri nas.

In kakšne igrače sva imeli!! Če jih sedaj primerjam z igračami današnjih otrok, vedno pomislim, da ob njih igrice niso tako lepe in naravne, kot so bile najine. Meni je oče iz lesa izdelal lutko (brez rok in nog) in ta je bila z nekaj cunjami najina edina igrača, vse ostalo nama je nudila narava. "Igrišča" so bila v gozdu in v njem sva našli stvari, ki so nama nadomeščale igrače. Zelo sva ljubili cvetlice in najine "sobice" v gozdu, ki so bile med koreninami starih dreves, so jih bile polne.

Ker sva verovali v pravljice, sva tako verjeli tudi v Miklavža, ki da prihaja k pridnim otrokom iz nebes.

Ob večerih sva hodili k bližnjemu kmetu po mleko. Tako je bilo tudi na tisti nepozaben Miklavžev večer. Mleko je bilo vedno pripravljeno v veži, tokrat pa v veži ni bilo nikogar. Vstopili sva v kuhinjo in onemeli. Za mizo so sedeli domači sin, hči ter hlapec. Na mizi sva zagledali Miklavževo kapo, na stolih bela oblačila, koš ter verigo za parkljo. Ti so bili vsako leto najeti od sosedov, da so namaskirani obdarovali njihove otroke. Ker sva bili prebrisani deklici, se nama je takoj vse razjasnilo. Torej je bilo res, kar so govorili fantje, ki so hoteli biti pametnejši od deklet! Zelo razočarani sva odšli vsaka na svoj dom.

Vseeno sem s strahom pričakovala večer, ko bo Miklavž prišel tudi k nam. Ko je prišel, sem molila, dobila darila in bilo me je strah pred parkljem. Ampak, čim so se zaprla vrata, sem na glas vzkliknila: "To niso bili ta pravi iz nebes, ampak Karlatčevi ta mladi!" Ker so verjetno zaradi tega, kar sva z Albino videli, neko reakcijo pričakovali, je parkelj pričel tako tuliti in razbijati po vratih z verigo, da so se tresle šipe. Pa še očetova pripomba, da so gotovo "ta pravi", me je tako prestrašila, da sem verjetno naslednje leto spet verjela v pravega Miklavža.

Še nekega dogodka se dostikrat spominjam.

Tokrat sva bili z Albino že nekoliko starejši. V nekem časopisu sva prečitali, da se je na področju mariborske okolice pojavil ropar s priimkom HACE. Objavljena je bila tudi njegova fotografija. Kot po navadi sva se s prijateljico Albino spet igrali v gozdu. Mimo je vodila pot za Lehen. Naenkrat sva zagledali na cesti moža s košem na hrbtu. Prijateljica je vzkliknila: "To je vendar HACE!" Otrpnili sva od strahu, potem pa v dir proti domu. Med potjo sva vzdihovale: "Joj Hace, Hace, Hace!" Planila sem v hišo, zaklenila vrata, odvihrala skozi kuhinjo v sobo in tudi tam zaklenila vrata. Na vprašanje matere, kaj mi vendar je, sem lahko izjavila samo, da prihaja Hace in da naj zaklenejo vsa vrata. Precej časa je poteklo, ko sem zapustila sobo. Ko sem videla, da je nevarnost mimo, sem domačim zaupala svoj strah.

V napadih smeha so mi povedali, da je bil HACE pri nas in da so od njega kupili žemlje. Lovrenška pekarna je namreč najela fanta, ki je po hišah prodajal kruh.

Spomine zapisala: Lojzka Šumer, tajnica društva

SREČANJE

Človek je najkompleksnejše bitje na zemlji. Temu vsekakor ne gre oporekati. Vse rase, narodnosti, verska prepričanja so del celote, tiste celote kateri pravimo ljudje. Bog naj bi človeka ustvaril po svoji podobi. Verjetno je bila ideja dobra, veliko slabša pa je bila izvedba. Toda zakaj? Čemu se je vsemogočnemu ta poskus tako ponesrečil?

Od kar traja človeštvo, traja tudi odnos med ljudmi. Takimi in drugačnimi. Bog je ustvaril nebesa in hudič pekel. Torej Ljubezen, kot nebesa in Sovraštvo kot pekel. Nekje vmes so vsa čustva, ki se nagibajo zdaj levo zdaj desno. Čustva, ki nastanejo kot blede senca v sončnih dneh. Kot tisti prvi mrak, ki zbudi zvezde, tiste zvezde, ki nemočne iščejo ceste. Zvezde, ki tiho odsevajo vprašanja preteklosti in sedanjosti. Tiste zvezde, ki gledajo ljudi, kako nebesom plačujejo dolg časa. Nekje tam daleč se iščemo v očeh ki odsevajo greh, tam, kjer jih razjeda pekel.

Ne redko zalotim samega sebe, kako zrem v daljavo a v bistvu ne vidim ničesar. Pa čeprav se zdi vse še tako popolno je le blede senca le tega. Včasih se mi postavi vprašanje, kje so meje človeške domišljije. Domišljije, ki nam nudi svoj, drugačen svet tam daleč od tega. Mogoče ne nov svet, mogoče celo novo galaksijo. Človek ustvari svoje ideje in ideale ter živi zanje. Živi za svoje ideje ki predstavljajo prepričanja in svoje ideale, ki slikajo želje.

Ko sem se nekega dne sprehajal po pokopališču sem spoznal osebo. Sprehod po pokopališču? Da, zakaj pa ne? Veliko ljudi se sprehaja po pokopališčih. Mogoče zato, ker je ta svet posvečen, umirjen in spokojen. Tako, kot daje uri takt nihalo, tako daje sprehajalcu po pokopališču takt spoštovanje do zgodovine, prednikov in tistih, ki jih nikoli nisi poznal, nikoli imel zveze z njimi, vendar veš, da so tam. Do ljudi, ki so bili le delček zgodovine a vseeno ljudje. Spoznaš ljudi, ki jih ni niti v mislih že dolgo časa nihče obiskal. Čez čas pa se zaveš, kako zelo si se motil.

Oseba, ki sem jo opazil je stala tam na robu pokopališča, nežno iztegnila roko in obrisala listje s spomenika. Njene poteze sem naravnost občudoval, tako, kot bi gledal kako nekdo obriše prah s preteklosti. Listje je ta oseba obrisala z enako natančno skrbnostjo, kot naše babice jemljejo stvari iz svojih skrinj. Skrinj, ki so polne lepih in manj lepih spominov. Toda na moje začudenje je oseba le obrisala listje, se nasmehnila in odšla. Odšla z nasmehom, ki ga privabijo le posebni ljudje. Čeprav sem videl, kateri spomenik je obrisala, ga kasneje med množico drugih nisem našel. Pa čemu bi ga, saj je le še eden izmed mnogih istih ali podobnih... Toda, v iskanju spomenika sem opazil, kako me oseba opazuje in se mi nasmeha. Obrnil sem se in se nasmehnil nazaj. Rekel sem le: "Iščem tisti spomenik..." oseba mi je odvrnila: "Saj ni važno, pridi, ti nekaj pokažem". Zakaj pa ne? Zapustil sem pokopališče in še vedno hodil ob tej osebi, o kateri nisem vedel drugega, kot pa to, da je posebna. Naenkrat me vpraša: "Si že gledal zvezde, kako umirajo?" Na začetku se mi je zdelo vprašanje malo noro, kasneje pa sem opazil, kako pomembno je. Ustavila sva se na travniku, kjer se je ozrla v nebo in rekla: "Na nebu lahko sedaj vidiva vsaj 1000 zvezd. Vse so različne in vse tako podobne. Vidimo jih le kot blede svetlobo sredi ničesar. Kot svetlo piko sredi črne podlage. Zvezde, ki so sijale že pred 4000 leti sijejo še danes, zvezde, ki so zasijale včeraj so danes že umrle. Torej so nesmrtni in tako minljivi v istem stanju." Kar bleknil sem: "Zakaj pa o zvezdah?" Oseba se je nasmehnila: "Zvezde so podobne ljudem. Nekomu predstavljajo vse, drugim so le blede pika na črni podlagi. Prav tako je z ljudmi. Minljivi smo podobno kot zvezde, ostanemo pa le v spominih, spomi-

nih tistih, katerim smo nekaj pomenili.” “Že, toda kje je sedaj povezava med tem in spomenikom, ki sem ga iskal?” sem svojeglavo vztrajal. “Direktne povezave ni”, se je nasmehnila oseba, “je le pojmovanje tiste povezave. Pojmovanje, kako pomemben je človek in ob enem, kako neznanen je. Ni človeka, ki si ne bi postavil vprašanja, zakaj smo na svetu. Torej. Zakaj so na svetu vse te zvezde, trave, drevesa...? Zakaj sije sonce namesto lune? Pri nekaterih vprašanjih obstajajo le vprašanja. Odgovorov zagotovo ni. Spet drugje obstajajo samo odgovori brez vprašanj. Vse to bi lahko primerjali z vrtnico, ki zraste sredi puščave. Puščavsko vrtnico, kateri je dovolj le jutranja rosa, da jo zalije in s strahom čaka na veter, ki bo prinesel čez Saharo oblak peska, ki jo bo pokopal pod sabo. Prav zaradi tega sta ustvarjena pekel in nebesa. Ljubezen na eni strani in sovraštvo na drugi. Dano je ljudem na izbiro. Dve osnovni čustvi in le odtenki vmes. Kot dve poti. Vendar smo ljudje po navadi takšni, da izberemo tretjo pot. Pot ki je ni.” “Torej nebesa in pekel?” sem vprašal. “Nebesa in pekel sta samo besedi, ki Zemljani ne pomenita ničesar. Ničesar drugega kot idejo o neskončno lepem in večnem trpljenju. Lahko bi rekli tudi plus in minus ali kaj drugega. Edino, kar razumemo je tisto, kar lahko živimo. Živimo lahko le ljubezen in sovraštvo, torej si ga predstavljamo kot Nebesa in Pekel. Kot zvezdo ali temo. Ponavadi, pa se zavemo, da ljubimo šele takrat ko to izgubimo. Najhujši način, da koga pogrešamo je, ko sedimo poleg njega in vemo, da ga ne moremo imeti. Sedimo poleg osebe, slike, spomina. Sedimo poleg ideje. Torej zakaj ne bi ljubili? Čemu ne bi dali na razpolago vse kar imamo. Svoj svet smo mi sami in duša v njem.” Po teh besedah se je oseba nasmehnila in odšla nekam v temo. Smešno je, kako spet stojim na pokopališču in čakam, kje bom ponovno zagledal svojo dušo.

Karl Benkič, ml., študent Strojne fakultete

KO OSTANEŠ SAM

Beseda “sam” je težka in boleča. Življenje je tako, da človek prej ali slej ostane sam, če verjamete ali ne. To so neporočeni ljudje, ki jim umrejo starši, bratje, sestre. To je krog najbližjih v človekovem življenju. Ali pa se zgodi obratno, da staršem umrejo otroci, ki jim pomenijo vse in bi naj bili njihova bodočnost.

Tudi zakonci ostanejo sami. Možu umre žena ali ženi mož. Malo je takšnih, ki se ponovno odločijo za sopotnika v življenju. Bližnjih ni več, ki bi jim zaupali najbolj skrite želje in misli.

Toda kljub težkim preizkušnjam življenja, moramo iskati pot naprej. Nihče se ne zaveda, kaj pomeni ostati sam, dokler življenje teče po tistih tirnicah, ki vodijo naravnost v veselo življenje. Ali žal, ta doba je včasih zelo kratka. Ko nastopi čas osamljenosti, se vprašaš kdo bo tisti, ki bo človeka razumel ter mu hotel pomagati nositi križ, ki na stara leta postaja vedno težji. Toda vsa ugibanja so zastoj, če se z božjo pomočjo sam ne dvigneš iz obupa osamljenosti.

Postavi se nam vprašanje ali se zavedamo odkod prihajamo in kam se vračamo. Osamljeno življenje je treba postaviti na realna tla, da bo zopet dobilo smisel. Iskati vse možnosti in se vključiti v občestvo. To je nedeljska maša. So različna romanja, upokojenski izleti ter tudi dopust z upokojenci na morju. Prav taka srečanja prinesejo človeku različne izkušnje v življenju. Človeka duhovno bogatijo ter mu pomagajo do življenjskega optimizma. Tudi za osamljene so včasih trenutki, ko se najdejo dobri ljudje, ki razumejo stisko osamljenega človeka. So ljudje, ki jim ni žal časa, da se posvetijo tistim, ki rabijo vzpodbudno besedo. Sposobni so s prevoženimi kilometri olajšati stisko osamljenosti. Naj Bog vsem tem

nakloni še zdravja. Ker osrečujejo druge, so srečni tudi sami in veseli, da nekomu lajšajo življenjsko stisko.

Tudi narava nam daje smisel življenja. Spomladi se prebuja ter se pripravlja na novo rast. Čez leto raste in se razvija, da v jeseni daje sadove, ki so dozoreli.

Obenem pa narava umira za zimski počitek.

Vsak človek je bil zaznamovan s križem, ki ga spremlja od rojstva do smrti. Bil je obdarovan z različnimi darovi, katere naj bi v svojem življenju razvijal, ne pa zakopal. Z darovi je treba živeti in vsak svoj križ nositi. Tudi božja ljubezen je bila na križu darovana za naše odrešenje. Na osamljeni poti ne smemo obupati, ampak zaupati, da nas vodi sv. Duh in Mati božja.

To so misli za osamljene, katerih mladi svet ne razume. Človeško življenje je takšno, da romamo od rojstva do zatona življenja. Vsak pa bo moral svoj križ prinesiti tja, od koder za ta lepi svet ni več vrnitve.

Zato naredimo čimveč dobrega drug za drugega na tem svetu, da nam bo tudi v večnosti lepo.

Lep pozdrav vsem osamljenim!

Jerica Reflak, Zg. Orlica, Ribnica na Pohorju

POGLED V ŽIVLJENJE

Moj pogled v življenje je enostaven, saj se kot večina ljudi trudim živeti čim bolj sebi koristno življenje. Čim bolj koristno sebi, saj je to moje življenje in zares samo moje! Vem, da se bom trudil, da mi ne bo nihče niti poskušal odvzeti te najlepše dobe: “Življenja”.

Zdaj pri svojih šestnajstih letih, ki so mi najlepša, se začnjam zavedati lepote, ki nam jih podarja življenje. Začnem se zavedati “situacije” po svetu in se zavedam, da je postala izredno nevarna, da mi izbriše občutek da obstajam. Moje življenje šteje šele šestnajst let, a se spominjam, kot da bi bilo včeraj, ko me je babica prvič pustila samega v mali šoli, ko sem šel prvič za teden brez staršev v šolo v naravo, ko sem zapustil Lovrenc in se odpravil v Maribor. Da, meni je življenje kratko, pravzaprav prekratko in vem da me to žene, da bom življenje izkoristil kar se da. Jaz izredno cenim svoje življenje in se kar naprej sprašujem kako lahko daš življenje za vero, za svojega idola ali za teroristične namene, jaz tega ne bi mogel, saj mi je vsak dan, vsaka ura, vsak trenutek nekaj neponovljivega. Kolikokrat si zaželim vrniti nazaj, ko sem zagrešil napako ali zamudil kaj pomembnega, a ne morem, to je “čar” da ne moreš vplivati na življenje. Ne moreš krojiti svoje usode, najslabše pa je, da jo lahko krojiš drugemu.

Vse življenje garaš, da si ustvariš dom, nekaj svojega, kar izredno ceniš, a naposled umreš! Nekaj popolnoma nesmiselnega, a ni! Ko si ustvariš svoj dom, si dosegel na nekem področju veliko a po mojem dosežeš z vrednoto več, kot pa nekateri, ki imajo bogastvo, da bi uživali v draguljih, lepi družbi in spali v imenitnih hišah! V mojem pogledu v življenju nekaj dosežeš, ko veš, da je nekdo drugi užival ob tvojem obstanku in bi se počutil izredno praznega, če bi ta naenkrat izginil. A to je le moj pogled, in jih je še veliko z različnim mišljenjem ali podobnim. Kar pa si najbolj želim je, da bi moj pogled bil pravi in da bi v zadnji stopnji življenja imel vse kar imam zdaj kot vrednote in, da bi v nebesih nekomu rekel, s tabo sem preživel čas svojega življenja.

Jože Benkič, dijak strojne srednje šole

OBVESTILO

Stanovanjska komisija deluje pri Društvu upokojencev v Lovrencu in je pri svojem delu samostojna. Za vse zadeve okrog stanovanj se obračajte na to komisijo. Naslov na kuvertah naj bo napisan tako:

DRUŠTVO UPOKOJENCEV LOVRENC

GORNJI TRG 60

STANOVANJSKA KOMISIJA

2344 LOVRENC NA POHORJU

Pogrebne slovesnosti

Kadar je pogreb člana-ce društva, smo od vodstva društva prisotni na pogrebu. Na pogrebu je tudi praporščak s praporjem. Na podlagi želje svojcev, opravimo tudi žalni govor.

POHVALE

Za uspešno vodenje občnih zborov društva se pristrčno zahvaljujemo gospodu Hrabru Pernatu, univ. dipl. ing.

Za postavitev dveh oglasnih desk se pristrčno zahvaljujemo g. Marjanu Dragarju, Francu Javorniku in Antonu Ovčarju. Lepa hvala vam za vse to.

Prisrčna hvala oskrbnicama oglasnih desk v Gornjem trgu in Spodnjem trgu.

Hvala g. Jožetu Petriču za nameščanje priznanj v novih pisarniških prostorih v Gornjem trgu 60 in za montažo novih stolov v teh prostorih.

Hvala g. Dušanu Fornezziju za organizacijo okvirjanja priznanj in o smernicah nameščanja le-teh v pisarniških prostorih.

Posebna pohvala in priznanje gre Jožetu Španbauerju za nesebično pomoč pri vodenju društva. Z voljo in pripravljenostjo sprejema naloge in jih tudi dosledno uresničuje. Mnogokrat pa poda predsedniku društva tudi določene pobude. Jože, hvala Ti za vse to.

Hvala Frančki Grdadolnik za skrb in nego rož na oknih pisarniških prostorov in na oglasni deski ob avtobusnem postajališču pri Zdravstvenem domu.

Hvala predsedniku stanovanjske komisije g. Otmarju Tomažiču za uspešno vodenje te komisije.

Prisrčna zahvala gre Štefanu Šikerju za sodelovanje v Krajevni skupnosti Lovrenc – delegiran od Društva upokojencev Lovrenc in kot svetniku v prvi mandatni dobi nove občine Lovrenc na Pohorju – delegiran od strani DeSUS-a.

Vsem, ki so v dvanajstletnem obdobju, storili za društvo kaj dobrega, pozitivnega, izrekamo pristrčno zahvalo.

Jožef Javornik

EKONOMSKO-PRAVNI KOTIČEK

I. VARSTVENI DODATEK

Za varstveni dodatek lahko zaprosi upokojenec-ka, če pokojnik-a ne presega 75.020,30 SIT (znesek velja na dan 25. 11. 2002), cenzus pa ne sme presegati 68.582,21 SIT na družinskega člana. Podrobne informacije lahko dobite na tel.: 250-71-00.

II. POGREBNI STROŠKI se poravnajo do zneska 112.555,00 SIT, vendar je potrebno predložiti ustrezne račune. Če pa naš državljani umre v tujini in ga pripeljejo v domovino, se poravnajo pogrebni stroški do zneska 168.832,00 SIT. Potrebne informacije lahko dobite na tel.: 290-93-00.

III. POSMRTNINA znaša 49.568,00 SIT in pripada zakoncu, ki ni bil samostojno zavarovan.

IV. NA SEDEŽU NAŠEGA DRUŠTVA

Na sedežu našega društva lahko člani ob uradnih dneh dvignejo naslednje tiskovine za pridobivanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja:

1. Zahtevek za priznanje družinske pokojnine
 2. Zahtevek za priznanje vdovske ali družinske pokojnine
 3. Zahtevek za državno pokojnino po 419. členu ZPIZ
 4. Zahtevek za varstveni dodatek
 5. Zahtevek za nadaljnje uživanje varstvenega dodatka (vsako drugo leto!)
 6. Zahtevek za izplačilo posmrtnine
- Na zalogi imamo tudi tiskovine za napoved dohodnine. Omenjene tiskovine po želji tudi izpolnujemo.

Jožef Javornik, oec.

ZA DOBRO VOLJO

Peruti in krila

V mali šoli vpraša učiteljica učence: "Kakšna je razlika med perutmi in krili?" Mala Špela vstane in izstreli kot iz topa: "Peruti imajo ptice, krila pa nosimo me – 'dame'!"

Paradižnik, kumare in še kaj

Ob nekem bloku so imeli stanovalci na razpolago vrt na lepi sončni legi. Čez leto opazujejo rast pridelkov. Eden stanovalec je imel izredno rdeč paradižnik. Sosed ga vpraša: "Kako to, da imate tako rdeč paradižnik?" Ta mu odgovori: "Veste, moja žena se je naga sončila na vrtu." To si bo dobro zapomniti, si je dejal sam pri sebi. Naslednjo pomlad sta z ženo na svoji gredi nasadila paradižnik, kumare, korenje. Mož reče ženi: "Letos se boš pa ti naga sončila na vrtu, da bo tudi najin paradižnik tako rdeč kot je bil lani sosedov." Na jesen ni bil paradižnik nič bolj rdeč, bile pa so kumare zelo, zelo dolge.

Med zakoncema

Ko sta si pripravila kosilo vpraša mož ženo: "Draga ali bova prej obedovala in se potem ljubila?" Žena odgovori: "Meni je vseeno, lahko potem obedujeva!"

Luknja v zidu, otroci ven in not

Na pobočju neke vasi sta imela zakonca lepo stanovanjsko hišo z nekaj zemljišča, katerega sta ogradila s kamnitim zidom. To pa otrokom ni bilo všeč, ker bi se radi igrali s sosedovimi otroci. Zato so v zid naredili luknjo, da so lahko prišli ven, sosedovi pa k njim. Ko je gospodarica opazila, kako otroci pridejo ven in obratno, se vsa ogorčena napoti v vas po zidarja. Ko ga najde, v slabi slovenščini prosi: "Prosim hospot sidar, pi pili vi taho tobri in bi šli hor na mene in mi tisto lukno dol sadelali, ko mi otroci ven pridejo."

Oktober 2002

Drago Brezovnik

Direktorska!

Na dan starega leta povabi direktor svojo tajnico Marjetko na večerjo. Prišla sta v restavracijo Školjčica. Direktor naroči natakarju, da naj jima prinese polže s hišico. Ko sta začela večerjati, je direktor jedel polže kar s hišico vred. To je opazila tajnica Marjetka ter ga začela z nogami drezati pod mizo in mu ves čas govorila:

“Daj ga ven, daj ga ven”, mislila je na polže. Naslednji dan pride direktor v službo in vpraša ga prijatelj: “No kako si se pa imel na večerji s to svojo tajnico Marjetko?” Direktor mu je odvrnil: “Vse je bilo v redu, le to me je malce nerviralo, ker me je ves čas, ko sva večerjala, drezala s svojimi nogami pod mizo in mi govorila: “Daj ga ven, daj ga ven!” Potem ga je še prijatelj vprašal, na kaj si pa ti mislil. Direktor pa je hitro odvrnil prijatelju: “To si pa lahko ti sam misliš v kakšni zadregi sem bil, ko mi je tajnica povedala, da je mislila na tiste polže s hišico!”

Vlasta Šmigoc

SLOVENIJA MOJA!

Domovina moja, Slovenija,
ti biser vsega si sveta!

Zate jaz gorim,
zate jaz živim.

Ko bi izbiro dal mi bog,
da dom poiščem si okrog,
ne dvomila bi in rekla koj:

Slovenija, ti dom si moj!

O domovina moja Slovenija,

ti biser vsega si sveta!

Goji se v tebi moč, krepost,

zato mi duša vneta poj:

O Slovenija, ti dom si moj.

Vlasta Šmigoc

A sedaj gremó,
bilo je res lepó
in če Bog da,
prihodno leto-nazaj še pridemo.

V hotelu Delfinu dnevi so prijetni,
a prehitro minejo,
prišlo prekmalo je slovo
in mi se za letos poslavljamó.

Lovrenški upokojenci ob odhodu s šestdnevnega bivanja ob morju v hotelu Delfin (od 18. 8. do 24. 8. 2002).

Manfreda s. p.

Kovaška cesta 22

Lovrenc na Pohorju

Telefon: 02/675-22-31

Fax: 02/675-22-30

Transportno podjetje
v domačem in mednarodnem prometu

Priporočamo se za uspešno sodelovanje.
Vsem poslovnim partnerjem in sodelavcem
želimo srečno in uspešno novo leto 2003.

MESARIJA JAVORNIK

Gornji trg 40, Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-14-71

Odpiralni čas:
vsak dan od 8. do 13. ure in v sredo
ter petek še od 15. do 17. ure

Nudimo vse vrste mesa in mesnih izdelkov.

Cenjenim kupcem • strankam želimo vesele božične praznike
in veliko uspehov in sreče v novem letu 2003.

PREVOZNIŠTVO s. p. ČREŠNAR Anton

Pot Šercerjeve brigade 2, Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-17-31

**OPRAVLJAM
JAVNE
PREVOZNE
STORITVE**

Vsem naročnikom želim vesele božične praznike
in srečno novo leto 2003!

Nepogrešljivo kot...

**ŽIVLJENJSKO
ZAVAROVANJE
ZLATA NALOŽBA
ZAVAROVALNICE
MARIBOR**

ŽIVLJENJE GRE NAPREJ IN MI Z VAMI

Zavarovalnica Maribor d.d., Cankarjeva 3, 2507 Maribor
telefon.: 02/23 32 100, faks: 02/23 32 526
spletna stran: www.zav-mb.si, e-pošta: info@zav-mb.si

PAPIRNICA & CVETLIČARNA

BAMBI

LJUBEC BRANKO s.p.

Gornji trg 25, Lovrenc na Pohorju
Telefon: (02) 676-10-01

Nudimo:

- šolske potrebščine
- pisarniški material
- igrače
- darilni bazar – fotokopiranje in vezava
- cvetličarstvo in aranžmaji

Vsem poslovnim ljudem, strankam
in občanom želimo vesele praznike
in srečno ter zdravja polno
novo leto 2003!

GOZDNO GOSPODARSTVO MARIBOR, d.d.
Tyrševa 15, 2000 MARIBOR
Tel.: (02) 234-13-11, fax: (02) 234-13-34
e-pošta: ggmb@ggmb.si

s svojimi organizacijskimi enotami
LOVRENC NA POHORJU
Sp. trg 66, 2344 Lovrenc, tel.: (02) 675-31-11
SLOVENSKA BISTRICA
Kolodvorska 35b, 2310 Slovenska Bistrica, tel.: (02) 818-11-20
PTUJ
Zoisova pot 5, 2250 Ptuj, tel.: (02) 745-27-81
MARIBOR
Limbuško nabrežje 15, 2341 Limbuš, tel.: (02) 420-28-01

- IZVAJA VSA GOZDARSKA DELA V DRŽAVNIH GOZDOVIH SEVEROVZHODNE SLOVENIJE
- NA ŽELJO LASTNIKOV GOZDOV IZVAJA STORITVE TUDI V NJIHOVIH GOZDOVIH,
- GRADI IN VZDRŽUJE GOZDNE KOMUNIKACIJE IN DRUGE OBJEKTE,
- PRODAJA GOZDARSKO OPREMO IN ZAŠČITNA SREDSTVA,
- VZDRŽUJE GOZDARSKO MEHANIZACIJO.

RADA KOZIKAR
Gornji trg 40, Lovrenc na Pohorju
tel.: 02/675-45-01 (doma)

**MOŠKO
IN ŽENSKO
FRIZERSTVO**

Vsem strankam želim vesele božične praznike
in srečno novo leto 2003.

Ob Radoljni 89, Lovrenc na Pohorju
telefon: 02/675-14-01 GSM: 041/499-956

**PENZION "JULI"
DARJA Savič**

Nudimo penzione s prenočišči (12 ležišč)
in ostale gostinske usluge

Nudimo vse vrste jedi po naročilu.

Odpiralni čas:
vsak dan od 9. do 23. ure
petek in sobota od 9. do 2. ure jutraj

Predelava lesa ŠUMER s.p.

Kovaška cesta 60, 2344 Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/678-02-40, GSM: 041/731-548
Fax: 02/678-02-41, e-pošta: sumer@siol.net

Nudimo vam izdelavo in montažo
stenskih oblog, ostrešij ter lesne embalaže
(zaboji za jabolka, palete).

Čenjenim kupcem želimo veliko uspeha in sreče v novem letu 2003!

OKREPČEVALNICA "SGERM"

V RECENJAKU 14

VESNA FORNEZZI
Lovrenc na Pohorju, telefon: 02/675-35-91

Nudimo:

- sveže pripravljene postrvi,
- vse vrste jedi in pijač,
- domači narezek z
domačo pašteto.

ODPIRALNI ČAS:

ponedeljek – zaprto
torek, sredo, četrtek od 14.–22. ure
petek, sobota od 14.–02. ure
nedelja od 12.–22. ure

Mercator

Mercator SVS, d.d. Ptuj

**TOVARNA KOS
IN SRPOV d.o.o.**

BUKEV d.o.o.

Podjetje deluje na naslednjih tržno-proizvodnih programih:

KOSE, SRPI IN REZILA
LOPATE, SEKIRE, KRAMPI, TESLA, MOTIKE IN VILE,
VRTNO, GOZDARSKO IN HIŠNO ORODJE,
ODKOVKI,
ROČAJI in OSTALI LESNI IZDELKI.

*Vsem poslovnim partnerjem,
sodelavcem in občanom,
želimo vesele praznike
in srečno novo leto 2003!*

STRDIN MILOŠ s.p.
2344 Lovrenc na Pohorju
Spodnji trg 53
www.sgdstrdin-sp.si

STRDIN MILOŠ s.p.
2344 Lovrenc na Pohorju
Spodnji trg 53
tel./fax: 02/675-07-10

IZDELUJEMO:

- cementne estrihe
- cementno vezane industrijske pode
- epoksidne in poliuretanske ind. pode
- tiskane betone

GLASILO LOVRENŠKI UPOKOJENEC IZDAJA:

DU Lovrenc na Pohorju, urednik Jože Javornik, lektor Dušan Fornezzi, članica uredniškega odbora Lojzka Šumer. Založba: DU Lovrenc na Pohorju. Za založbo in pripravo za tisk Jože Javornik. Tisk: Dravska tiskarna Maribor. Naklada: 500 izvodov, december 2002.

Veselje nad darili lahko traja več dni.

Ali pa več let.

Letos lahko komu izmed svojih bližnjih podarite nekaj, s čimer ga boste razveseljevali več let, podarite mu rentno varčevanje Nove KBM. Ponujamo vam zares široko izbiro rentnih varčevanj z enkratnim ali obročnim vplačilom. Pričakujemo vas v eni izmed naših enot. Informacije z izračuni na www.nkbm.si

Rentno varčevanje

 Nova KBM d.d.